

4
014

132-2-51

Да не се дава по служб.

ЛИЧНО

51

№ П-53

О Т Ч Е Т

на БЪЛГАРСКАТА НАРОДНА БАНКА за дейността ѝ
през 1953 година

103 листа

-ооо-

51

A/1-82

ОТЧЕТ НА БНБ ЗА ДЕЙНОСТТА ѝ

1953 г.

БНБ БНБ
Научна информация
и библиотека
пресервис
215- Д / 1078

1

О Т Ч Е Т

на Българска народна банка за дейността ѝ
през 1953 година

Под ръководството на Партията и Правителството и с решаващата помощ на Великия Съветски Съюз през 1953 г. се постигнаха огромни успехи в социалистическото строителство на страната.

Паред с това, беше отделяно значително внимание от Партията и Правителството за укрепването на Българска народна банка, в резултат на което се постигнаха значителни успехи в работата на Банката, като кредитен, касов и разчетен център на народното стопанство. През 1953 г. Банката използва богатия опит на Госбанк и непосредствената помощ на Съветското правителство, която дадена чрез изпратения у нас съветски специалист другаря Николай Соколов. Велики въпроси по кредитирането бяха разрешени, като кредитът прераде по-голяма гъвкавост. Подобри се кредитното и касово планиране, като се създаде по-тясна връзка с държавния народостроителски план. Засили се още повече контролът по изпълнението на кредитния и касовия планове, по свързаното на кредитните, касовата и разчетната дисциплина, се издигна на по-голяма висота стопанския разчет. Много оказана значителна помощ на предприятията, стопанските организации, министерствата и ведомствата.

Последило от постигнатия през 1953 г., никой от допуснатите по-рано слабости в работата на Банката не се предопредели изпълнено, а се допуснаха и нови такива. Централното управление на Банката не може да надигне работата на кредитните управления и на Емисионно-касовото управление на необходимата висота, за осъществяване постоянно ръководство и здрав контрол в работата на Банковите клонове. Банковите клонове продължиха да допускат нарушения на държавната дисциплина, като допуснаха макар и

единични случаи кредитиране без стокове и материално обезпечение, превъзвешие на кредитни и касови лимита, пропуски по кредитното и касово планиране, по контрола върху фонда на работната заплата и др. Централното управление не отхвърля напълно с бюрократичните методи на ръководство. Членовете на същото рядко влизали в непосредствен контакт с банковите клонове. Не беше напълно уловен въпросът за икономическия анализ, който банковите органи трябва да извършват върху дейността на предприятията. И през 1953 г. в някои случаи не бяха установени здрави връзки между банковите клонове и предприятията, а само между Централното управление и министерствата, за съвместно обсъждане на допуснатите нередности в народното стопанство. Банковият контрол чрез разчетите не беше на необходимата височина. Разчетните сметки не се използват напълно като средства за разкриване на слабостите в предприятията и отраслите на народното стопанство.

А. ДЕЙНОСТИ НА БАНКАТА

1. Кредитна дейност

Католичеството на кредитния план през 1953 г. е показано в таблицата на стр. 3.

От таблицата се вижда, че общо по редовните заеми през отделните тримесечия не е допуснато превъзвешие на кредитния план. По просрочените и разчетните заеми през всички тримесечия има превъзвешие на предвидените в кредитния план суми. Това се дължи на съзнателното им заемане при планирането.

Превъзвешаването на плана по просрочените заеми се дължи и на недооценката борба на органите на банковите клонове за разкриването на причините и тяхното отстраняване.

ос-главните причини за превъзвешването на плана от отделни министерства и ведомства са: отпуснати безлимитно заеми съгласно 502-те постановления на Министерския съвет от

Изпълнение
Кредитния
план

МИНИСТЕРСТВА И ПОЛИЦИЯ

	Заеми на 31.XII.1951 г.			Заеми на 31.XII.1952 г.			I тримесечие 31.III.1953 г.			II тримесечие 30.VI.1953 г.			III тримесечие 30.IX.1953 г.			IV тримесечие 31.XII.1953 г.			+ уред. - неиз- справно
	ПЛАН	ИЗПЪЛ- НЕНИЕ	%	ПЛАН	ИЗПЪЛ- НЕНИЕ	%	ПЛАН	ИЗПЪЛ- НЕНИЕ	%	ПЛАН	ИЗПЪЛ- НЕНИЕ	%	ПЛАН	ИЗПЪЛ- НЕНИЕ	%	ПЛАН	ИЗПЪЛ- НЕНИЕ	%	
	млн. лев	млн. лев		млн. лев	млн. лев		млн. лев	млн. лев		млн. лев	млн. лев		млн. лев	млн. лев		млн. лев	млн. лев		
1. Неиндустриални предприятия	32	44	137	34	23	66	74	80	108	89	84	94	123	106	86	110	127	115	+ 104
2. У.Д.С.Д.Р.	77	66	86	104	20	77	96	83	88	149	125	80	166	116	70	148	177	103	+ 97
3. К-тет за физкультура и спорт	4	2	75	2	2	100	3	2	67	3	2	67	3	3	67	3	3	100	+ 1
4. К-во на тежката промишленост	273	57	94	36	26	72	43	49	114	64	38	67	146	110	75	176	169	96	+ 141
5. К-во на леката промишленост		204		324	140	43	123	123	100	275	222	80	378	233	62	297	313	79	+ 171
6. К-во на земеделието	188	154	103	248	153	62	153	108	70	208	159	76	217	170	78	157	139	89	- 17
7. К-во на електрофикацията	18	20	111	11	8	73	14	26	186	12	8	67	51	42	94	15	34	93	+ 4
8. К-во на вътрешните работи	-	-	-	1	1	100	2	1	50	1	1	100	2	1	50	-	-	-	-
9. К-во на външната търговия	587	175	31	304	255	84	273	261	96	281	252	90	338	329	97	341	333	98	+ 7
10. К-во на външната търговия	1.107	1.102	100	2.067	1.642	79	1.603	1.529	95	1.633	1.633	91	1.696	1.515	101	2.049	2.134	104	+ 69
11. К-во на доставките	1.244	1.145	92	1.435	1.128	79	1.020	869	85	948	726	77	1.351	1.063	79	1.012	910	90	- 21
12. К-во на транспорта	7	6	86	1	-	-	-	6	-	-	-	-	28	28	82	14	14	100	+ 1
13. К-во на нар. здраве и соц. грижи	45	36	80	37	34	92	40	39	97	43	40	93	40	44	92	54	55	98	+ 1
14. К-во на народната отбрана	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15. К-во на просветата	3	3	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16. Народни съвети	320	316	99	336	272	81	306	304	99	347	272	78	349	306	87	396	334	97	+ 11
17. К.К.С.	2.263	2.322	107	2.730	2.376	86	2.517	2.240	89	2.716	2.326	86	2.061	2.593	94	2.523	2.609	92	+ 2
18. КС на ТНК		132		119	88	74	110	84	76	103	67	62	102	78	76	102	65	83	-
19. Т.К.З.С.	44	11	25	53	30	32	155	90	58	157	141	90	66	57	86	39	25	64	+ 1
20. Предпр. към разни ведомства	62	27	73	11	11	100	5	5	100	2	2	100	35	35	100	35	35	100	+ 1
Всичко:	6.374	6.953	94	7.843	6.257	79	6.532	5.903	90	7.326	6.170	84	8.258	7.240	87	7.223	7.569	95	+ 1.3
Разчетни взем.	2.800	746	26	600	1.006	168	700	789	113	700	932	133	800	942	118	1.126	1.256	112	+ 11
Пресречени взем.	800	437	55	160	640	400	160	1.035	677	200	238	469	200	566	283	200	563	281	-
А. Всичко:	9.974	7.136	112	8.703	7.905	91	7.392	7.775	105	8.226	8.040	97	9.358	8.743	93	9.254	9.388	101	+ 1.4

ИЗМ. №	Завод №	I триместр			II триместр			III триместр			IV триместр			+ увеличение - уменьшение	Средн. по 31. XII. 1958 г.	% на по-заводы				
		план	выполн.	%	план	выполн.	%	план	выполн.	%	план	выполн.	%				ср. 1958 г.	ср. по норм.		
№	г.	млн. руб.	млн. руб.		млн. руб.	млн. руб.		млн. руб.	млн. руб.		млн. руб.	млн. руб.		млн. руб.	млн. руб.					
44	137	84	85	96	74	80	108	89	84	94	123	100	86	110	127	115	+ 104	+ 482	74	172
66	66	104	80	77	96	88	92	169	135	80	168	116	70	168	177	105	+ 97	+ 121	130	136
3	75	2	2	100	3	2	67	3	2	67	2	2	67	3	3	100	+ 1	+ 50	-	-
87	84	36	26	72	43	49	114	64	36	67	146	110	75	176	169	96	+ 142	+ 580	422	39
294	94	324	140	43	123	123	100	275	222	81	276	238	86	297	213	72	+ 173	+ 124	294	66
184	103	248	153	62	138	108	78	208	159	76	217	170	78	187	139	74	- 14	- 9	42	321
20	111	11	8	73	14	26	186	12	8	67	31	48	94	55	54	98	+ 46	+ 275	101	53
-	-	1	1	100	2	1	50	1	1	100	2	1	50	-	-	-	- 1	- 100	-	-
175	31	384	255	66	273	261	96	281	252	90	238	229	97	341	333	98	+ 76	+ 31	-	-
1.102	100	2.067	1.642	79	1.603	1.529	95	1.633	1.693	91	1.696	1.915	101	2.049	2.134	104	+ 492	+ 30	1.023	206
1.145	92	1.435	1.128	78	1.020	868	85	948	726	77	1.381	1.063	77	1.012	910	90	- 218	- 19	254	328
6	86	1	-	-	-	6	-	-	-	-	28	28	82	14	14	100	+ 14	-	50	28
36	80	37	34	92	40	39	97	43	40	93	48	44	92	54	53	98	+ 21	+ 62	61	108
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
216	89	236	272	81	206	204	99	247	275	79	249	205	87	202	284	97	+ 112	+ 41	266	144
2.322	107	2.730	2.376	87	2.517	2.240	89	2.716	2.326	86	2.661	2.593	94	2.523	2.609	92	+ 223	+ 10	968	301
122	107	112	68	74	110	84	76	108	67	62	102	78	76	102	65	63	- 3	- 3	38	147
11	85	53	30	57	135	90	67	157	141	90	66	57	86	32	25	78	+ 5	+ 25	-	-
27	73	11	11	100	5	5	100	2	2	100	35	35	100	32	32	100	+ 27	+ 245	14	271
6.958	94	7.542	6.227	79	6.533	5.903	90	7.266	6.170	84	8.258	7.240	87	7.223	7.569	95	+ 1.210	+ 21	9.719	206
746	86	600	1.006	168	700	789	113	700	932	133	806	942	118	1.126	1.256	112	+ 250	+ 25	-	-
437	55	160	640	400	160	1.003	677	200	938	469	200	646	323	200	563	281	- 77	- 12	-	-
7.126	112	6.703	7.905	91	7.399	7.775	105	8.246	8.040	97	9.352	8.743	93	9.204	9.388	101	+ 1.483	+ 19	3.719	252

30 декември 1952 г. за прихващане на възникната задължителност между предприятията през 1-то тримесечие 1953 г.; отпуснатите допълнително средства за свързкоформативни запаси съгласно т.1 и 16 от И-385-то постановление на Министерския съвет от 29 юни 1952 г.; прекорективите на изанесете за доставките от отделни предприятия и др.

**ПОЛУЗУВАНИ
СРЕДСТВА ПО
И НА ИМО -
ТО СТОИМОСТНО**

Разпределението на ползуваните кредити между държавния и кооперативен сектор се вижда от таблицата на стр.5

Примерът на ползуваните банкови средства на 31 декември 1952 г. е увеличен в сравнение с 31 декември 1951 г. с 13%, а в абсолютна сума - с 1.433.920.000 лева. Най-голямо е увеличението на заемите в държавния сектор, което са нарастнали с 1.357.000.000 лева, или 26%. Това увеличение се дължи на нарастването на производството в стопанството, а също така и на прикритването през 1952 г. на свързкоформативните запаси от стокони и материални ценности, съгласно И-385-то постановление на Министерския съвет. Само при предприятията новия действащи на Министерството на вътрешната търговия ползуваните средства за свързкоформативни запаси са нарастнали от 77.335.000 лева на 1.214.502.000 лева или с 236.817.000; в кооперативите от системата на ЦКС тези средства са нарастнали от 645.205.000 лева на 722.391.000 лева или с 76.785.000 лева

Общият процент на ползуваните средства спрямо утвърдените стопански нормативни звъниза на 253%, като в кооперативния сектор процента е 293, тъй като кооперативният организационен разполагат с малък размер собствени оборотни средства.

**ПОЛУЗУВАНИ
ИЛИ НЕ ОТДАВА
НА НАРОДНО-
СТОПАНСТВО**

Разпределението на всички видове згоди - редовни и просрочени, по отрасли на народното стопанство показващо в таблицата на стр.6.

Най-голямо увеличение е при згодите при вътрешната търговия, където са увеличени както редовните, така и просрочените згоди, общо с 394.300.000 лева.

К Р А Т К О С Р О Ч И Н И З А В И Д / с разчетните и проер.

Краткосрочни	31.XII. 1951 г.		31.III. 1953 г.		30.VI. 1953 г.		30.IX. 1953 г.		31.XII. 1953 г.		Стокос норматив на 31.XII 1953 г.	на ползуваните заоща ле 31.XII. 1953 г. или нар- норма				
	млн. лева	%	млн. лева	%	млн. лева	%	млн. лева	%	млн. лева	%						
А	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Нарма- вен...	4.356	61,1	5.425	64,8	4.901	63,-	4.990	62,1	5.733	66,2	6.422	69,1	+ 1.357	+ 26	2.718	232
Косне- рати- вен...	2.716	39,1	2.732	34,6	2.760	35,5	2.805	35,9	2.946	32,5	2.359	30,4	+ 127	+ 5	926	309
УЩОС..	54	0,8	48	0,6	114	1,5	165	2,-	114	1,3	47	0,5	- 1	- 2	-	-
Всичко:	7.126	100	7.205	100	7.775	100	8.040	100	8.743	100	9.388	100	+ 1.483	+ 13	3.719	352

Нарма- вен...
Косне- рати- вен...
УЩОС..

Всичко: 7.126 100 7.205 100 7.775 100 8.040 100 8.743 100 9.388 100 + 1.483 + 13 3.719 352

КРАТКОСРОЧНИ ЗАДАЧА ИЛИ
 + увеличение
 - уменьшение
 СРОВО Д.Х.И.
 1989 Г.

ОТРАСЛИ

Д.Х.И.1982 Д.Х.И.1983 М.Х.И.1983 С.Х.И.1983 М.Х.И.1983
 МНН.ИВ. МНН.ИВ. МНН.ИВ. МНН.ИВ. МНН.ИВ. МНН.ИВ. МНН.ИВ.

I. Промышленность

а/автомобили

1. Техника	00	1,4	120	1,0	143	1,0	147	1,0	215	0,4	309	0,3	188	+ 153
2. Авто	000	7,1	306	3,9	802	3,9	217	3,1	363	4,1	486	0,2	180	+ 36
3. Электроника	42	0,0	00	0,0	47	0,0	34	0,0	87	0,0	10	1,0	50	+ 143
4. Крановая	037	10,1	1.140	14,0	980	11,0	774	0,6	785	0,0	985	0,1	234	- 20
б/моторизованная	061	0,0	100	0,1	157	0,0	331	0,0	173	0,0	143	1,7	0	- 0

II. Энергетика

а/дизельная

1. Бензина	1,0	2,0	364	4,0	370	4,0	301	4,0	420	4,0	303	0,0	207	+ 67
2. Петромия	2.353	11,0	3.302	37,5	2.324	27,7	3.041	37,0	3.537	40,4	3.040	41,0	204	+ 30
б/моторизованная	2.107	10,0	2.470	11,0	2.576	13,0	2.502	12,0	2.337	12,0	2.601	12,0	153	+ 0

III. Аэрокосмос

1. Аэрокосмос
 2. Космический

1. Аэрокосмос	208	0,7	120	1,0	38	0,4	148	1,0	165	1,0	83	0,7	57	- 47
2. Космический	189	2,2	70	0,0	40	0,0	43	0,0	55	1,1	14	0,0	19	- 26

IV. Сельское хозяйство

а/автомобильно
 б/моторизованно
 в/трактор

а/автомобильно	7	1,1	118	1,0	197	1,0	191	2,4	104	2,2	170	1,0	60	+ 54
б/моторизованно	0	0,1	15	0,0	20	0,0	17	0,0	167	0,2	11	0,1	4	- 27
в/трактор	55	0,0	43	0,0	113	1,4	100	2,1	114	1,3	47	0,0	1	- 2
г/тракторы	0	0,1	10	0,1	13	0,0	20	0,0	46	0,0	53	0,0	43	+ 43

Итого:

7.100	100	7.005	100	7.775	100	8.040	100	8.743	100	9.328	100	+ 1.403	+ 1.403	+ 1.403
-------	-----	-------	-----	-------	-----	-------	-----	-------	-----	-------	-----	---------	---------	---------

Handwritten notes and signatures at the bottom right of the page.

Увеличението на редовните заеми е 307.000.000 лева. Около 37% от увеличението е по заемите за свръхнормативни запаси, които са се увеличили с 293.000.000 лева и са 35% от редовните заеми.

Общото увеличение на заемите е резултат на:

а/ отпуснатите допълнителни заеми за кредитиране на всички редовни свръхнормативни запаси от стоки, съгласно П-365-то постановление на Министерския съвет от 29 яни 1953 г. и П-636-то постановление от 29 септември 1953 г.;

б/ увеличението на стокооборота в търговията на едро и дребно. Стокооборотът на дребно е нарастнал през 1953 г. с 10,7% в сравнение с 1952 г.;

в/ кредитиране със заеми за допълване дяловото участие на собствени оборотни средства по П-1326-то постановление на Министерския съвет от 30 декември 1952 г. и кредитиране на рентабилните предприятия при допуснатото просрочие на банкови заеми и за допълване отклонените собствени оборотни средства в спорни и присъдени вземания по П-813-то постановление на Министерския съвет от 12 декември 1953 г.;

г/ по-пълното и правилно прилагане на съветския сит при кредитиране по стокооборота, състоящ се в това, че банковите клонове не разпределят между предприятията скуснатата им контролна цифра по стокооборота, с което се опомогна за по-пълното и по-правилно задоволяване нуждите на предприятията от кредити.

Просрочените заеми са увеличени с 87.000.000 лева в резултат на допуснати от предприятията слабости и нередности, данни за които са дадени по министерства и ведомства в следващите раздели.

При външната търговия заемите са нарастнали общо с 209.000.000 лева. Редовните заеми са увеличени със 75.000.000 лева, главно поради увеличението плановети за внос и износ. Вследствие на допуснати слабости и нередности, увеличени са и просрочените заеми със 134.000.000 лева.

Увеличението на заемите при тежката, леката и електропромишлеността се дължи в най-голямата си част на разпоредбите през III-то и IV-то тримесечия на 1953 г. заеми за суррогативни запаси от редовни материали и готова продукция на основание II-335-то и II-336-то постановления на Министерския съвет, които от 14.482.000 лева са нарастнали на 271.113.000 лева. Увеличението е 259.621.000 лева или 72% от общото увеличение на заемите.

Намаляването на заемите при държавната хранителна промишленост с 224.000.000 лева е в резултат на:

а/ увеличение норматива на собствените средства за готовата продукция на ДСР "Винпром" за 1953 г. с 34.000.000 лева;

б/ по-малки налични количества манипулирани тютюни в сравнение с 1952 г. при Главното управление на тютюневата промишленост с 22 млн. лева;

в/ увеличениите нормативи на собствените оборотни средства за свинеугояване на всички предприятия;

г/ намаляването външни цени за зърнените храни по замятените държавни доставки, съгласно II-341-то постановление на Министерския съвет и заплаанраните по-малки остатъци от зърнени храни и месоци продукти. При Главното управление "Зърнени храни" са заплаанирани на 31 декември 1953 г. остатъци от зърнени храни и месоци продукти със 144.000 тона по-малко отколкото на 31 декември 1952 г.

Заемите за доставки на селскостопански произведения от държавните и кооперативни предприятия са намалени със 76.000.000 лева, поради намаления планов остатък към 31 декември 1953 г. на закупените тютюни със 17 млн. лева от Главното управление на тютюневата промишленост и закупени по-високи класи тютюни; преоборвани предсрочно земи за 18 млн. лева в заеми за сезонни запаси при ДМС "Хранителна индустрия" и неизпълнение на плановете за закупуване на храни и фуражи от кооперативните организации. При ГНС неизпълнението на плановете за закупуване на зърнени храни и фуражи е около 50%; за варива 75%; за маслородни семена средно 53%; за картофи средно 27%; за пресни зеленчуци 30%; за кози 10%.

ОЗНАЧЕНИЕ НА
КОДИТЕ ПО
ОТНОШЕНИЕ НА
ОТНОШЕНИЕ НА
КОДИ

Годишното разпоредение на в разгле при отдел-
ните звено, етап и ведомства по звена с които следва:
а/ Нецентрализираните предприятия:

Видове звена	31.12.1952 г.		30.12.1953 г.		31.12.1953 г.		Свободн. Платен. звено 1952 г.
	Хил. лева	№	Хил. лева	№	Хил. лева	№	
ни за отчетна част	-	-	12.060	27,83	-	-	-
ни за ден. обор. оборот. средства	-	-	90.054	20,82	102.124	25,80	+ 102,124
ни за изкупуване	-	-	-	-	3.221	8,21	+ 3,221
ни за изкупуване на свързани звена	12.500	36,32	16.500	13,35	21.965	15,97	- 1.535
ни звена	-	-	-	-	-	-	-
Всичко	12.500	36,32	108.614	24,18	124.089	27,36	+ 101,516
нетни звена	14.500	28,30	12.050	10,83	16.751	13,32	+ 1.201
срочни звена	25.425	40,01	21.442	18,07	8.637	1,82	- 22.829
А всичко:	62.525	100	120.727	100	145.724	100	+ 22.189

Конкретно място от нецентрализираните предприятия
звена 170 "Изградни производствени" на едро в дробно. След
извършване на предпроектно в началото на отчетната година това
звено е задължено да се кредитира със звено по отчет-
оборота, което през III-то и IV-то тримесечия на годината
се увеличават съобразно икономичните условия - започване на
новата учебна година и продажбата на новите учебници и
учебна литература.

Звената на свързаността звено, отпуснатите
главно сроду научна и художествена литература, са ликвидирани
до средата на 1953 г. Звено на звено. След
започване на III-то и IV-то тримесечия на III-
отчетния етап, по силата на което се кредитира въпре-
дпуснатите свързаността звено, тези звена отново се
увеличават.

Финансовото положение на неподведомствените предприятия през 1953 година е подобро: просрочените заеми са намалени от 35 млн. лева на 3 млн. лева; средните годишни остатъци на просрочените разчетни документи, по които предприятията са длъжници, са се намалили от 72 млн. лева на 46 млн. лева, а тези по които са дебитори, са се увеличили от 34 млн. лева на 55 млн. лева; плащът за печалбите е променлив със 7 млн. лева; средната годишна обривност се е ускорила от 61 дни през 1952 година на 38 дни през 1953 година. Полученото ускорение е най-голямо в сравнение с ускореното при всички министерства и ведомства.

Неподведомствените предприятия са допуснали редица слабости. Свръхнормативните запаси през годината от 33.563.000 лева са увеличени на 41.612.000 лева, въпреки че те бяха задължени да ги намаляват. Отклонените оборотни средства се увеличават от 11.176.000 лева на 14.341.000 лева. Най-много са нарастнали отклонените средства в спорни и присъдени суми /от 364.000 лева на 4.713.000 лева/. За ликвидирането на свръхнормативните запаси, необходимо е ИТО "Печатни произведения" да наведе конкретни мероприятия.

Да се уреди въпроса за свръхнормативните запаси, които се явяват като резултат на отчитването по необходимост на печатни произведения в големи количества, като годишници, разнообразна Маркс-Ленинска литература и пр.

Необходимо е през 1954 година, Комитата активно да подпомогне предприятието в борбата му за ликвидирането на свръхнормативните запаси и недопускането на нова таква.

6/ У.Д.С.Д.Р.

Видове заеми	31. XII. 1952		30. XI. 1953		31. XII. 1953		+увелич. -намаля. спрямо 1952 г.
	хил. лева	л	хил. лева	л	хил. лева	л	
за без. запаси	-	-	-	-	-	-	-
за дивид. нери. оборот. средства	40.402	27,41	115.076	50,53	104.074	30,33	+ 64.432
за временни сверхнормат. запаси	14.539	9,35	13.331	3,35	72.193	26,31	+ 57.664
и заеми	24.355	16,34	-	-	-	-	- 24.355
Всичко:	79.346	54,10	134.307	53,88	177.067	64,54	+ 97.241
разчетни заеми	50.613	34,29	84.230	36,75	96.319	35,10	+ 45.706
просрочени заеми	17.124	11,31	10.172	4,45	331	0,36	- 16.143
А. всичко:	147.533	100	222.216	100	274.337	100	+ 136.804

Изм УДСДР следат предприятията "Държавно снабдяване" и "Петрол".

Заемите по стокооборота на управлението показват увеличение в сравнение с 1951 и 1952 г. поради това, че ДСР "Петрол" тогава беше снабдено със собствени средства и не ползваше този вид заеми.

Увеличението на заемите за сверхнормативни запаси се дължи на това, че по силата на 694-то постановление на Министерския съвет на предприятието "Държавно снабдяване" беше нарочно да закупи внесени от чужбина, непредвидени в плана му стоки.

Значително увеличение показват разчетните заеми, което се дължи на даденото разрешение на Внатр. със 705-то постановление на Министерския съвет от 1953 г. да кредитира търговските организации на одро с временни заеми срещу обезпечение на просрочени платеници.

УДСАР показва подобрение на финансовото си положение: просрочените заеми са намалени от 17 млн. лева на 1 млн. лева; пасивното салдо по просрочени разчетни документи се намалява от 2.300.000 лева на 1.300.000 лева; обрачаемостта на заемите се намалява от 31 дни на 16 дни, планът за печалбите е превизиран с 4.440.000 лева.

От друга страна, обаче, свърхнормативните запаси бележат извънредно голямо увеличение - от 12.290.300 лева на 31 декември 1952 г. те нарастват на 15.100.000 лева на 30 яни 1953 г. и на 61.717.000 лева на 31 декември 1953 г. Нарастват много и откъсените оборотни средства - от 10.111.000 лева на 30.300.000 лева. Тази сума обхваща 54,5% от собствените оборотни средства към 31 декември 1953 г., възлизащи на 64.720.000 лева.

Това показва, че финансовото укрепване на предприятията към УДСАР е на нездрави основи и се дължи на отпускане повече заеми, отколкото са нормалните им нужди.

Предприятията нелагат съответни грижи за финансовото си укрепване, но техните купувачи и доставчици са нередовни и влошават финансовото си положение.

За укрепване на договорната дисциплина и спазване на договорните отношения, само ЗС "Контрол" е завело над 2.700 дела с нередовните си купувачи.

Дълго е на органите на Българска народна банка да подпомагат предприятието "Държавно снабдяване" за обезпечаване редовното доставяне и своевременно заплащане на стоките и за ликвидирани заостялите свърхнормативни остатъци от стоки; да подпомагат също и ИТУ "Контрол" за съставяне на реални планове за доставки на горивни и свързани материали, за да не се допуска заплъчване на значително не-големни количества от които е необходимо, както това е ставало до сега.

В/ МИНИСТЕРСТВО НА ТЕКСТИЛНА ПРОМИШЛЕННОСТ

Видове заемки	31.XII.1952		30.VI.1953		31.XII.1953		+убавич. -намаляв. спрямо 1952 г.
	кмл. лева	%	кмл. лева	%	кмл. лева	%	
земки за общ. запаса	2.302	1,6	1.238	0,7	2.031	0,6	- 273
земки за общ. разходи	31	0,1	1.545	0,8	131	0,1	+ 120
земки за допълв. нормат.	12.225	8,7	12.222	6,8	12.243	3,0	+ 4.500
земки за допълв. дем. уч.	-	-	402	0,2	-	-	-
земки за използуване	-	-	-	-	-	-	-
земки за врем. свързанор. запаса	4.075	2,9	1.353	0,7	102.930	32,2	+ 104.955
сички останали	6.692	4,7	12.264	7,1	40.152	11,0	+ 33.436
Всичко:	30.328	15,6	30.185	19,3	169.133	49,9	+ 142.810
сметни заемки	102.567	72,7	122.724	67,9	142.301	42,2	+ 43.734
просрочени заемки	12.224	8,7	23.733	12,8	23.433	6,9	+ 11.149
Всичко:	114.791	10,0	146.457	100	165.734	100	+ 197.693

Общата сума на заемките е увеличена на 31 декември 1953 г. в сравнение с 31 декември 1952 г. със 117.653.000 лева, или 240%. Изважение има само по заемките за сезонни запаса.

Най-голямо е увеличението по заемките за свързанор-ктивни запаса, което е 53% от общото увеличение на заемките. В голям размер такива заемки за използувала ДОО "Вашкистроене" 27.104.000 лева, Управление № 7 - 22.230.000 лева, Управлени "Производств и транспорт" - 12.000.000 лева и др.

През отчетната година предприятелта от Министер-ството на текстилната промишленост са използували най-много разчетни заемки 43,2% от общата сума.

Снижаването състоянието на предприятелта през отчетната година не е подобряно, а е влошено. Просрочените заемки са се увеличили с 11.149.000 лева. Средните остатъци

на прогнозираните разчетни документи, по които предприятията дължат, са увеличени през 1953 г. в сравнение с 1952 г. с 3.507.000 лева и са в голем размер - 68.573.000 лева. Средните остатъци по вземанията им по прогнозираните разчетни документи, също са се увеличили с 4.408.000 лева, като са нарастнали на 64.573.000 лева.

Лекото финансово състояние се дължи на:

а/ неизпълнение от някои предприятия на плановете за производството, износа, патрунираната и др.;

б/ образуване нови сверхнормативни запаси от стокови и други материални ценности, като резултат на неизпълнение на плановете на предприятията, които сверхнормативни запаси не подлежат на кредитиране;

в/ образуване на сверхнормативни запаси от малодекорни и недоотрибни предмети, работно облекло и др., които по начало не се кредитират;

г/ отклонения оборотни средства и дебитори по рекламации, ядки, начети и злоупотреби, спорни и присъдени суми и в. известията. От 114.641.000 лева на 31 декември 1952 г. този отклонения нарастват на 119.716.000 лева на 31 декември 1953 г. и са в размер 30,4% от наличните собствени оборотни средства.

Янките, начетите и злоупотребите са увеличени през 1953 г. с 11.071.000 лева.

Янките, начетите и злоупотребите, отклоняването на оборотни средства и рекламации, спорни вземания и присъдени суми свидетелствуват за липсващ контрол и ръководство и нередовна таритина и счетоводна отчетност.

д/ неизполнени лотажи от бюджета за възстановяване плановите загуби възлизали към 31 декември 1953 г. на 14.016.000 лева.

Големият размер на отклоненията суми и дебитори по рекламации и спорни и присъдени суми показва, че предприятията продължават да произвеждат и внасят некачествена, нестандартна и недоговорарена продукция.

Особено в такъв финансово състояние западната горско-промишлените предприятия, от които 40 от общо 80 промишлените години с изключителна загуба в размер на 30,735,000 лева, въвеждане неизпълнените планове за добротойността, намаляване качеството съотношение на труда и др.

През отчетната година 80 предприятия са признавани през отделни тримесечия с извън планова загуба. На 45 от тях банковите клонове са спирани кредитирането, поради непредоставяне на плановото за задръжане финансовото им състояние.

Поради несъобразяване разпореденията на 41-то постановление, като крайна мярка през годините на предприятията от тогавашната промишленост са положени и други санкции: въвеждане рехми на експедитивно регулиране на заемните сметки - 100 случая; спиране кредитирането, поради непредоставяне на сведения, баланс и други отчетни книги - 42 случая; поради неизпълнение за регулиране заемните сметки - 4 случая.

Необходимо е да се проведат образни мероприятия за ликвидиране на сурькоорнативните запаса, да се задръжи договорната и плановата дисциплина, за намаляване и ликвидиране на отклоненията оборотни средства. Особени мерки трябва да се вземат за подобряване мерките и счетоводна отчетност, за да се отстранят причините за липси, начети и злоупотреби, които непрекъснато растат.

През 1964 г. задача на българска народна банка е изяснено да проучи причините, поради които производствените отклонения и липитни загуби се задръжат при минимално, където се похабват и разпалват. Да съдействува за подобряване качеството на всички добивани от минните предприятия добивани.

Да следи за редовното изпълнение от инвеститора на производствените планове и свързвания, произведени от капиталното строителство.

Да проучи обстойно сурькоорнативните запаса, причините за образуването им и подготви министерството на тогавашната промишленост в определен срок да ликвидира наличните

свързан нормативни запаси и за в бъдеще да не допуска образуването на нови тежкоти.

Органите на Българска народна банка по места да подпомогнат предприятията за разкриване в максимален размер вътрешните ресурси, с които разполагат, да проведат ревизии на икономии, като нормират основните и спомагателни материали за основните видове производства и въведат стопански разчет по отделните цехове в по-крупните предприятия.

Сериозен недостатък при тежката промишленост е планирането на материално-техническото снабдяване, поради което голяма част от първоначално планираните и доставени материали не могат да намерят приложение в производството, с което се дава възможност да се ангажират средства в пенушки за предприятието материали.

Дълж е на Банката да оказва системна и конкретна помощ при съставяне на плановете за материално-техническото снабдяване.

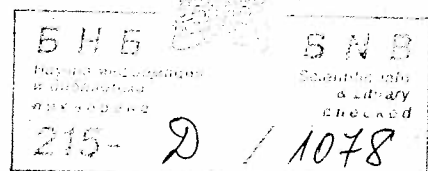
Необходимо е да се вземат сериозни мерки от Управление "Дървообвив и транспорт" за своевременно снабдяване на трупите. На дървообработващите предприятия е необходимо да се определят по-големи нормативи в дни, за да могат материалите да изсъхват и на мебелните и други предприятия да се доставят само качествени дървени материали.

Г/ Министерство на лесната промишленост

Ползуваните заемки към 31 декември 1953 година от предприятията към Министерството на лесната промишленост са както следва:

Видове заеми	31.XII.1952		30.VI.1953 г.		31.XII.1953		+увелич. -Намал. спрямо 1952 г.
	хил. лева	%	хил. лева	%	хил. лева	%	
зeми за сeз.запаси	105.254	35,4	22.279	2,1	154.913	34,2	+ 79.659
зeми за закупуване	25.125	8,4	123.633	9,2	2.779	1,7	- 16.346
зeми за авансиране	857	0,3	63.312	4,7	-	-	- 857
зeми за врен.свръзки, бeзи	6.122	2,1	2.219	0,2	111.936	20,8	+ 105.864
всички останали	1.615	0,6	4.856	0,3	7.062	1,3	+ 5.247
Всичко:	139.173	46,8	222.948	16,5	312.740	58,1	+ 173.567
зeчни заеми	127.532	42,9	110.570	81,8	154.742	28,8	+ 27.240
осрочени заеми	30.646	10,3	22.195	1,7	70.792	13,1	+ 40.156
А. всичко:	297.221	100	355.713	100	539.164	100	+ 240.963

Заемите са увеличени в сравнение с 31 декември 1952 г. общо с 240.963.000 лева. Извънредно голямо увеличение показват заемите за свръхнормативни запаси, отпуснати съгласно П-365-то постановление, които представляват 20,8% от всички заеми. От 6.122.000 лева те са нарастнали на 111.936.000 лева, или 44% от общото увеличение. Нарастването на тези заеми при Министерството на леката промишленост идва на второ място след Министерството на външната търговия. Сантисеската част от свръхнормативни запаси също е увеличена с 97.224.000 лева и съставлява 47,9% от нормативът на предприятията за I-то тримесечие на 1953 г. Трябва да се подчертае, че както при Министерството на тежката промишленост, предприятията и обединенията от Министерството на леката промишленост също не прецениха правилно ролята на Партията и Правителството за дадената им възможност с П-365-то постановление за финансовото заздравяване. Те не само че не поведоха борба за намаляване и ликвидиране на

сървиенормативните запаси, но продължава да ги увеличават, както в тежката промишленост и другите ведомства и сметнака, че се развързват ръцете им за образуване на нови такива.

Увеличението на просрочените банкови заеми с 40.153.000 лева показва, че финансовите състояния на предприятията продължава да се влошава.

Някои финансови състояния води до лоша платежна дисциплина, доводна до просрочване на платежните документи в голям размер. Средните остатъци на просрочените платежни документи, по които предприятията от леката промишленост са длъжници, са се увеличили през 1953 г. в сравнение с 1952 г. с 11.047.000 лева и възлизат на 103.709.000 лева. Увеличени са също така и средните остатъци на вземанията по просрочени платежни документи с 3.533.000 лева и възлизат на 10.730.000 лева.

Отклонените оборотни средства в дебитори по рекламации, липси, начети и злоупотреби и спорни и присъдени суми са намалени само с 1.047.000 лева или - 2%, като в края на 1953 г. възлизат на 51.635.000 лева. Незначителното намаление е предимно в дебитори по рекламации и липси и начети. За сметка на това, обаче, спорните и присъдени суми са увеличени с 1.931.000 лева. Това показва, че и предприятията от леката промишленост не спазват договорната дисциплина и качественият контрол не е на нужната висота. Много от предприятията продължават да произвеждат некачествена, нестандартна и неоговорена продукция.

Най-много отклонени средства в края на отчетната година има в ДНО "Памучна индустрия" - 41.873.000 лева, ДНО "Хранителна индустрия" - 26.934.000 лева, ДНО "Зехарна индустрия" - 20.213.000 лева и др.

Вследствие неизпълнение плановете за натрупванията не се обезпечават вносите в бюджета, а направените несъответствуват на фактически реализираните печалби и предприятията страдат хронически от недостиг на собствени оборотни средства.

За подобряване финансовото състояние на предприятията, необходимо е да се подобри работата на качествения контрол, да се заздравя договорната и платежната дисциплина, като се доставят реални авансове за намаляване и ликвидиране на дебиторската задлъжнялост и да се нормират основните и окомплектователни материали за разните производства. Необходими са сериозни мерки за подобряване първичната и счетоводна отчетност, за да се отстранят причините за липси, начети и злоупотреби. Необходимо е да се проведат сериозни мероприятия за намаляване и ликвидиране на свръхнормативните запаси от стокови и други материални ценности, като същите се сведат до размер на утвърдените нормативи.

За укрепване финансовото положение на предприятията от Министерството на земната промишленост, през 1964 година Банката трябва да съдейства за изпълнение на плановете им, като проведе освен предвидените мероприятия за предприятията от земната промишленост още и следните такива:

Централното управление на Българска народна банка със своите органи своевременно да проучва доколко Министерството на земната промишленост отговаря с производството си на изискванията на трудовете се и не остават ли незадоволени нужди, като своевременно подпомага, както Министерството на земната промишленост и Министерството на вътрешната търговия, така също и Министерския съвет за ликвидиране допуснатите несъответствия в производството. Производството на стоки трябва да става съобразно сезонното търсене на същите.

С оглед на тия задачи органите на Българска народна банка да извършват задълбочен анализ върху икономиката на предприятията от земната промишленост.

Извършеното до сега от страна на Банката проучване, както при земната, така и при земната промишленост не е достатъчно. Банката се задоволява за сигнализиране

но не взе активно участие, конкретно да подпомогне Министерствата на тежката и леката промишленост в това направление.

И/ Министерствас на електрификацията

Видове заеми	31. XII. 1952		30. VI. 1953		31. XII. 1953		+увелич. -намал. спрямо 1952 г.
	хил. лева	%	хил. лева	%	хил. лева	%	
заеми за врем. свръхн. запаси	3.394	9,7	107	0,3	52.196	55,0	+ 48.802
и всички останали	4.473	11,4	7.565	21,8	1.750	1,8	- 2.723
Всичко:	7.867	20,1	7.672	22,1	53.946	56,8	+ 46.079
разчетни заеми	24.848	63,6	16.100	46,2	36.361	38,5	+ 11.713
просрочени заеми	6.354	16,3	11.045	31,7	4.455	4,7	- 1.896
А всичко:	39.002	100	34.837	100	94.985	100	+ 55.896

На 31 декември 1953 г., заемите на предприятията подведомствени на Министерството на електрификацията, са увеличени в сравнение с 31 декември 1952 г. със 143%. Голямо увеличение показват заемите за свръхнормативни запаси, отпуснати съгласно И-335-то постановление. От 3.394.000 лева, те са нарастнали на 52.196.000 лева. Увеличението е 89% в сравнение с общото увеличение на заемите.

Фактическата наличност от свръхнормативни запаси също е увеличена. Дената на 31 декември 1952 г. свръхнормативните запаси са били 47.775.000 лева, а на 30 юни 1953 г. са намалени на 42.414.000 лева, в края на 1953 г. те отново нарастват на 70.765.000 лева. Характерно е, че и тук увеличението на свръхнормативните запаси идва след издаването на И-335-то постановление на Министерския съвет.

Просрочените заеми и просрочените разчетни документи през 1953 г. показват намаление: просрочените заеми - с 30%, а просрочените разчетни документи - с 44%.

Отклонените оборотни средства в дебитори по рекламации, липси и начети, сперни и превзени суми също са намалени с 8.263.000 лева, или с 34%, но финансовото състояние на предприятията не е подобро.

Всички просрочените банкови заеми в края на годината възлизат на 4.455.000 лева, отклонените оборотни средства са 15.534.000 лева, а средните остатъци на просрочените разчетни документи - на 23.163.000 лева.

Затрудненото финансово състояние на предприятията е резултат главно на неизпълнените планове за производство, пласмента и за себестойността на продукцията.

Общото изпълнение на плана за пласмента през отделните тримесечия на 1954 г. е както следва: за I-то тримесечие - 53%, за II-то - 77%, за III-то - 91% и за IV-то - 97%.

По себестойността на продукцията са извършени провадки: за II-то тримесечие - 23.455.000 лева или 11%, за III-то - 41.140.000 лева или 20% и за IV-то - 36.712.000 лева или 18%.

За подобряване финансовото състояние на предприятията от Министерството на електрификацията, необходимо е да се вземат мерки за намаляване и ликвидиране на отклонените оборотни средства в липси, начети и злоупотреби и в дебиторска задлъжност.

Във връзка с това през 1954 г. пред Българска народна банка, като задача стои: обстойно проучване сержантермативните запаси, разучаване причините за образуването им и подпомогане Министерството на електрификацията в определен срок да ликвидира количните сержантермативни запаси и за в бъдеще да не допусне образуването на нови такива.

Организме на Българска народна банка не могат да подпомогнат предприятията за уреждане на стованския разчет, като такъв се въведе и по отделни цехове в по-зрелите предприятия.

Не се извършва задълбочено проучване на икономичността на предприятията за да може Министерството на електрификацията да бъде подпомогнато за подобряване работата в подведомствените му предприятия.

в/ МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО

Видове заеми	31. XII. 1952		31. I. 1953		31. XII. 1952		+ Увелич. - Намал. Опрямо 1952 г.
	хил. лева	%	хил. лева	%	хил. лева	%	
заеми за сез. запаси	29.853	21,31	11.540	3,85	65.826	20,31	- 33.029
заеми за сез. разходи	7.130	3,73	39.456	34,07	4.050	1,05	- 3.130
заеми за деп. норматива	17.033	6,60	37.536	13,85	26.041	7,00	+ 11.011
заеми за изкупуване	306	-	237	-	2.340	0,70	+ 1.644
заеми за авансране	-	-	2.544	1,40	-	-	-
заеми за сурьхнорматив- запаси	-	-	19	-	35.874	11,07	+ 35.874
други заеми	29.701	11,51	7.495	2,40	2.823	0,87	- 26.878
Всичко:	133.170	52,20	159.273	56,76	131.262	42,06	- 13.908
взчетни заеми	13.059	3,08	13.315	4,56	23.364	6,75	+ 15.305
просрочени заеми	31.833	35,74	115.714	40,68	156.373	42,27	+ 64.543
А. Всичко:	258.062	170	281.907	100	314.004	100	+ 65.042

През отчетната година предприятията подведомствени на Министерството на земеделието са ползвали общо 23,5% повече заеми в сравнение с 1952 г.

Заемите за сезонни запаси, в частност, показват намаляние с ³⁵⁻⁴¹ 33,41%. Това намаляние не се дължи на постепения в предприятията. То е резултат изключително на спазване целевия принципа при кредитирането и е почти пълноценно при 100. През 1953 г. държавните земеделски стопанства не изпълнява плана за добивите в растително-въдството и не можаха да отделият заплануваното количество растителна продукция за натурално ползване, която следваше да се оформи в заеми за сезонни запаси.

Увеличението показват главно заемите за сурьхнормативни запаси и просрочените заеми.

Засега за свръхнормативни запаси са използвани предимно от ДСР "Землед" , което, съгласно П-783-то постановление на Министерския съвет от 20.11.1966 г. е обявено от 1.1.1966 г. в ликвидация.

Голямо е увеличението на просрочените заеми, което е резултат на влошеното финансово състояние на предприятията, особено на ДСР. От 156.378.000 лева просрочени заеми от всички предприятия ДСР са допуснали просрочени заеми в размер на 115.150.000 лева при редовни заеми 37.000.000 лева, вследствие неизпълнение плана за добивите, открити средства в загуба и в свръхнормативни запаси от малоземни и малотрафни предмети, резервни части и в дебиторски вземания.

Голямо е неизпълнението на плана за натрупванията от предприятията, което се дължи на Министерството на земеделието. Предприятията от това министерство не са изпълнили плана за печалбите с 96.728.261 лева. Само държавните земеделски стопанства при план за печалба 14.258.000 лева са реализирали загуба в размер на 100.579.000 лева.

Причина за това голямо неизпълнение на плана за натрупванията е неизпълнението плана за добивите, неизпълнение на плана за себестойността и големият размер на откритите оборотни средства. Така например, средните добиви за основните култури в ДСР са реализирани, както следва: пшеница 80%, ечемик 80%, овес 85%, царевица 81%, слънчоглед 80%, фасул 40%, картофи 43% и др.

Себестойността на тези култури е реализирана, както следва:

Култури	Себестойност	
	по план	реализирана
	в л е в а	
Пшеница	0,37	0,55
Ечемик	0,34	0,52
Овес	0,42	0,67
Царевица	0,40	1,20
Слънчоглед	0,33	1,44
Фасул	1,16	2,80
Картофи	0,35	1,07

Този лош резултат от растениевъдството се дължи на занемареността и некачествено провеждане на някои от основните агротехнически мероприятия - дълбока зорена оран, лятна оран, зорна сента и др.

Горещо лошо ръководене, неправилно и недостатъчно хранене и слаб контрол при отглеждане на животните, планът за животновъдството на ДПС също не е изпълнен. Така например, не е изпълнен планът за договорното селскостопанство, за свинете-матки, за отбитите прасета, за доставка на яйца, за птиците, за вътрешния, за месо от кравето и др.

Отклонените оборотни средства на ДПС на 31 декември 1953 г. възлизат на 17.678.311 лева, от които в дебитори 9.902.271 лева, в липси и пасети - 2.282.604 лева, в инвестиции - 4.005.742 лева и др.

Необходимо е през 1954 г. министерството на земеделието и рибовъдството на ДПС да вземат сериозни мерки за спрено и неколкократно извършване на всички задължителни полски работи, за изпълнение и промишляване на добитите, както от растениевъдството, така и от животновъдството, за да могат държавните земеделски стопанства да служат за пример на ТКЗС.

Заданя на Банката е, през 1954 г. да вземе по-активно участие в подобрене работите на предприятията към министерство на земеделието, като съдействува за това чрез своя контрол.

Да бъдат разкрити причините за допускани преразходи и разхищения на големи загуби от държавните земеделски стопанства, което в последните години вече система, като съдействува на министерството на земеделието за ликвидиране на неоправданите в тези стопанства.

И/ МИНИСТЕРСТВО НА КОМПАНИЯТА ТЪРГОВИЯ

Видове заеми	31.XII.1952		30.VI.1953		31.XII.1953		Увелич. Намаля. Сравно 1953 г.
	млн. лева	%	млн. лева	%	млн. лева	%	
Заеми за въз. разходи	18.755	5,3	1.375	3,1	21.767	3,3	+ 3.012
Заеми за въз. разходи	-	-	1.356	3,4	-	-	-
Заеми за допълв. норматива на оборот. средства	235.571	63,9	290.122	64,3	311.317	60,6	+ 74.776
Заеми за закупуване	-	-	5.503	1,4	-	-	-
Заеми за амортизация	-	-	2.183	0,5	-	-	-
Други заеми	-	-	3.187	0,7	-	-	-
Всичко	254.326	74,4	352.195	63,4	333.114	60,3	+ 77.788
Зачетни заеми	52.172	12,5	118.233	27,5	113.488	21,-	+ 37.316
Просрочени заеми	20.753	5,2	58.952	16,8	101.527	18,5	+ 71.622
А. Всичко:	343.251	100	404.367	100	398.129	100	+206.926

Предприемците към това министерство са работили почти изцяло с банкови заеми. На 31 декември 1953 г. общо-търговските предприятия са разполагали с 4.657.000 лева собствени средства, а са използвали банкови заеми 333.114.000 лв. От края на 1951 г. до края на 1953 г. заемите са се увеличили повече от три пъти.

Заемите за допълване норматива на оборотните средства показват увеличение към края на годината, което е породено от увеличаване на плановите за износ.

Просрочените заеми на предприятията от министерството на външната търговия през 1953 г. значително нарастват:

Д а т а	З а е м и		Процент
	Общо родови и просрочени	От тях просрочени	
	млн.	млн.	
31.XII.1951 г.	343	30	8,7
30.VI.1952 г.	404	40	9,9
31.XII.1953 г.	398	102	25,6

Зависимостта на търговската група зависи от
свободата на търговията и работата на външно-търговските пред-
приятия. Тя се получава отчасти от взаимно-влиянията между по-
делките, останали на външнотърговския пазар.

Свободата на търговията и работата на външно-
търговските предприятия зависи от политиката на правителството
за външна и вътрешна търговия, от политиката на правителството
за външна и вътрешна търговия, от политиката на правителството
за външна и вътрешна търговия, от политиката на правителството
за външна и вътрешна търговия, от политиката на правителството
за външна и вътрешна търговия.

Влиянието на външна и вътрешна търговия на
външнотърговските предприятия зависи от политиката на правителството
за външна и вътрешна търговия, от политиката на правителството
за външна и вътрешна търговия, от политиката на правителството
за външна и вътрешна търговия, от политиката на правителството
за външна и вътрешна търговия, от политиката на правителството
за външна и вътрешна търговия.

Влиянието на външна и вътрешна търговия на
външнотърговските предприятия зависи от политиката на правителството
за външна и вътрешна търговия, от политиката на правителството
за външна и вътрешна търговия, от политиката на правителството
за външна и вътрешна търговия, от политиката на правителството
за външна и вътрешна търговия, от политиката на правителството
за външна и вътрешна търговия.

Народното стопанство носи големи загуби от
непълноценна и неизползвана на външнотърговския пазар на
външнотърговските предприятия. ДИП "Хранителство" се е от ка-
носи на външна и вътрешна търговия, от политиката на правителството
за външна и вътрешна търговия, от политиката на правителството
за външна и вътрешна търговия, от политиката на правителството
за външна и вътрешна търговия, от политиката на правителството
за външна и вътрешна търговия.

Свободата на търговията и работата на външно-
търговските предприятия зависи от политиката на правителството
за външна и вътрешна търговия, от политиката на правителството
за външна и вътрешна търговия, от политиката на правителството
за външна и вътрешна търговия, от политиката на правителството
за външна и вътрешна търговия, от политиката на правителството
за външна и вътрешна търговия.

Това са основни причини пред външнотърговските предприятия
в работата на външно-търговския пазар.

1. Да се осигури необходимия материал за извършване
от външно-търговските предприятия на външна и вътрешна
търговия.

3. Да възпроизведем за депозитане по предсрочен срок в резултат на който се образуват големи експлоатативни запаси от стоки и материали при производството и търговски предприятия.

3. Да следят до колко вносно-наисносните предприятия нарушават изискванията за наличностна внос.

4. В последващи контроли да проследява до колко даните на внасящите влязми отговаряват на международните данни.

5. Да разкрива своевременно причините за корупционната дейност на вносно-наисносните предприятия и реализирани на международен загуба.

3/ МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРОШНАТА ТЪРГОВИЯ

Видова заем	31. XII. 1952	31. VI. 1953	31. XII. 1953	+ разлика
	кхи. лев	кхи. лев	кхи. лев	обратно 1953 г.
Заем за внос. запаси	17.301 ¹ 1,-	66.737 ² 2,36	61.007 ³ 2,72	+ 44.156
Заем за допълв. норм. оборотн. средства	634.000 ⁴ 26,6	674.227 ⁵ 2,63	640.029 ⁶ 2,71	+212.329
Заем за допълв. илното участие	-	-	-	-
Заем за закупване	-	-	12.005 ⁷ 0,73	+ 12.005
Заем за вз. средства	107.027 ⁸ 4,7	1.041.206 ⁹ 42,63	1.200.425 ¹⁰ 50,00	+211.556
Други заем	-	2.200 ¹¹ 0,14	-	-
Общо	1.811.330 ¹² 74,3	1.814.203 ¹³ 74,48	2.173.270 ¹⁴ 87,1	+412.140
Разчетни заем	12.130 ¹⁵ 0,5	85.228 ¹⁶ 3,36	105.370 ¹⁷ 4,1	+ 12.140
Предсрочни заем	6.405 ¹⁸ 0,26	110.700 ¹⁹ 4,27	11.313 ²⁰ 0,44	+ 4.607
А Общо:	1.740.206 ²¹ 70,1	1.907.211 ²² 73,1	2.250.753 ²³ 87,6	+216.373

Общи видове заем през периода на 1953 г. бележат увеличение. Изпусковите заем на предприятията към министерството на вътрешната търговия на 31 декември 1953 г. са двет пъти повече, отколкото са собственияте средства.

инвентарна 1.031.512,70 / за инвентарността на външната
 търговия инвентарната е била 17, която през март 11.000,00 ле
 на разликата е била 79.500,00 лева. През 1962 г. през март
 инвентарна 1.031,70 лева, (инвентарната инвентарна е
 22.011,010 лева през март месеца от 1962 г.).

Като се вземе предвид че през 1962 г. инвентарността на
 външната е увеличена от 17,0 дни през 1960 г. на 21,1 дни през
 1962 г., предричаната към инвентарността на външната
 търговия на се увеличава от 17,0 дни през 1960 г. на 21,1 дни
 през 1962 г. е била 42 дни, а през 1962 г. - 42,1 дни.

В системата на Министерството на външната
 търговия се извършват най-големите количества суровинни
 запаси. По данни на Банката от общо суровинни запаси
 за 3.134.274,000 лева в народното стопанство на 11 декември
 1962 г., на Министерството на външната търговия се падат
 1.278.274,000 лева, като има тенденция за увеличаване на
 запасите на през 1962 година е била:

- на 11 декември 1962 г. - 1.000.000,000 лева
- на 20 март 1962 г. - 1.117.274,000 лева
- на 11 декември 1962 г. - 1.283.274,000 лева

На 11 декември 1962 г. суровинните запаси
 инвентарността е била от 210 дни, а през 1962 г. инвентарността на
 предричаната към Министерството. Инвентарността на запаси част
 от суровинните запаси се дават на инвентарността на
 запаси се увеличават. През 1962 г. тези запаси към на Мини-
 стерството се е увеличила през март месец през 1962 г. била се
 увеличава от инвентарната таблица, инвентарността на запаси от инвентарна-
 та инвентарност:

Инвентарна	Колкото	Инвентарна	Колкото
1962 г.	на запаси на	1962 г.	на запаси на
	инвентарността		инвентарността
I.	1.711,70	1.711,70	100
II.	1.711,70	1.711,70	100
III.	1.711,70	1.711,70	100
IV.	2.111,000	2.111,000	100

а затова в сто на безразлични начини голямо влияние оказала несъответствието между отчисленията в списъците на стокооборота.

Същността оборотни средства на предприемачите и на министерството на външната търговия каза 1.12 г. са се увеличили от 107.049.000 лева на 135.132.000 лева, което се вижда от следната таблица:

Отклонени средства в:	на 31.XII.	в 31.XII.
	1952 г.	1953 г.
	ХИЛИДИ ЛЕВА	
Добитори по разплащания и др.	56.794	58.863
Дипси и вачети	14.478	14.840
Спорни и присъдени суми	35.780	40.850
Инвестиции	2	270
Общо:	107.049	135.132

През годината отклонените оборотни средства в дипси и вачети са се увеличили 4 пъти.

В резултат на отклоняването на средствата, предприемачите и на министерството получават общо надобити от обезпечението в размер на 50.478.000 лева и в това отношение стоят на първо място между всички министерства и ведомства.

За да запазват и да подобрят и предприемачите и на министерството, банките са били призвани многократно да направят кредитни санкции. Така, в 1150 случая е изречен решителен акт за спиране на сметките, в 120 случая е изречен решителен акт за спиране на сметките, в 1134 случая е спирано кредитването, изречен е решителен акт за спиране на сметките и др.

За да може да се подобри работата на предприемачите и на министерството на външната търговия, необходимо е да се предприемат мерките за целесъобразно разпределяне на търговската мрежа и обстойно изучаване на потребителското търсене.

Необходимо е при съставяне на плановете за паричните приходи и разходи на населението, планираните разходи за покупки на стоки да се разбиват най-малко по окръзи, за да може стоковият фонд да се разпредели съобразно покупателната способност на населението от отделните райони.

През течения на годината Банката не можа да обхване всички причини които затрудняват предприятията от Министерството и да изведе с конкретни предложения за ликвидираното им. Това и до сега не е направено.

Въпросът за сурхнормативните запаси е един от най-сериозните, който крие в себе си големи опасности.

Като основно задължение на Банката се налага обстоятелно и детайлно да проучи състоянието на сурхнормативните запаси, тенденцията за не-нататъшното им развитие и изведе с конкретни предложения пред Министерския съвет за безпозовнено разрешаване на въпроса, като бива да се съкратяват работниците и намалява общия обем на промишлената продукция, да се обезпечи ликвидирането им в максимален размер.

Относно отклоненията на оборотни средства е необходимо от страна на Банката да се вземат решителни мерки за подпомагане Министерството на външната търговия, като по отношение злоупотребите се потърси съдействието и на Правителството за вземане на решителни мерки от съдебните органи срещу лицата извършили злоупотребни.

Като трета основна задача пред Българската народна банка стои системното проучване рентабилността в търговските организации по заведения и магазини и подпомагане Министерството на вътрешната търговия за вземане мерки, които да обезпечат изпълнението плана за поддръжка на образцието и той за печалбите. Бив връзка с това Българската народна банка трябва да проучи основно търговската мрежа, доходно правяно е разпределена с оглед навременното обслужване на населението.

От 1954 г. Банката да въведе редовното анализирано дейността на всяка търговска организация.

и/ Министерство на доставките

Видове заеми	31.XII.1952 г.		30.VI.1953		31.XII.1953 г.		+ увелич. - намал. спрямо 1952 г.
	хил. лева	%	хил. лева	%	хил. лева	%	
за сез. запаси	960.658	57,1	540.594	55,0	696.033	51,7	- 264.625
за сез. разходи	431	-	27.133	2,8	-	-	- 431
за изкупуване	94.156	5,6	17.919	1,8	50.873	3,8	- 43.283
за авансиране	49.365	2,9	125.428	12,8	50.604	3,8	+ 1.239
за пр.свръхнорм. зап.	272	-	272	-	94.980	7,0	+ 94.708
и други останали	22.886	1,4	15.207	1,5	17.485	1,3	- 5.401
Всичко:	1.127.768	67,0	726.553	73,9	909.975	67,6	- 217.793
текущи заеми	392.645	23,3	172.961	17,6	335.518	24,9	- 56.827
срочни заеми	162.364	9,7	83.428	8,5	101.699	7,5	- 60.665
А. Всичко:	1.682.777	100	982.942	100	1.347.492	100	- 335.285

Ползуваните заеми към 31 декември 1953 г. са намалени в сравнение с 31 декември 1952 г. с 20%.

Най-голямо е намалението по заемите за сезонни запаси - 27% и се дължи главно на намалените изкупни цени на зърнените храни по задължителните държавни доставки, намаление на плановите остатъци на кредитираните стокови и др. материални ценности към 31 декември 1953 г. Освен това увеличен беше норматива на собствените оборотни средства за готова продукция на ДСП "Винпром" и за свинеугоителната дейност на предприятията.

Заемите за свръхнормативни запаси, обаче, и при това Министерство са увеличени. От 272.000 лева на 31 декември 1952 година, те нарастват в края на 1953 г. на 94.980.000 лева, вследствие на това, че съгласно П-385-то и П-636-то постановления на Министерския съвет през 1953 г. бяха кредитирани всички свръхнормативни запаси от стокови и материални ценности.

Сактическата наличност на свръхнормативните запаси само от 31 декември 1952 г. до 31 декември 1953 г. се е увеличила с 94.868.000 лева, като нараства на 192.594.000 лева и представлява 75,9 от утвърдения стоков норматив на предприятията.

При Главно управление "Сърпени храни" има натрупани големи количества брашна, които залежават и се развалят вследствие на това, че производството им не е съгласувано с действителните нужди.

При Главно управление "Текстилни влакна" са натрупани също така свърхнормативни запаси от тъкани за обмяна поради това, че не е извършено проучване какви видове и качества тъкани се търсят за обмяна от производителите на селскостопански произведения.

Добитъкът, закупен от ДСП "Месоцентра" се държи дълго време незаклан и губи от тежлото си. В резултат на това ДСП "Месоцентра" претърпя големи загуби.

Просрочените банкови заеми са намалени с 37%, но финансовото състояние на предприятията не е подобро. Средните остатъци на просрочените документи през 1953 г. са се увеличили в сравнение с 1952 г. Просрочените разчетни документи, по които предприятията са длъжни са увеличени с 50.468.000 лева, а вземанията по просрочени разчетни документи са увеличени с 61.234.000 лева.

През отчетната година предприятията от Министерството на доставките продължават да отклоняват оборотни средства в дебитори по рекламации, липси, начети и злоупотреби и спорни и присъдени суми. Ст 136.335.000 лева на 31 декември 1952 г. тези отклонения на 31 декември 1953 г. се увеличават на 136.746.000 лева и представляват 26,1% от собствените оборотни средства.

Увеличението на рекламациите и спорните вземания е резултат на пласирана некачествена и нестандартна стана. В много случаи отравените за износ храни от Главно управление "Сърпени храни" са били връщани от граничните пунктове, понеже са били некачествени или неотговаряли на установените стандарти.

За покриване финансово състояние на предприятията са допринесли в голяма степен преразходите по поддръжка на обращение-то. Общата сума на преразходите през отчетните тримесечия на отчетната година: за I-во тримесечие - 9.379.000 лева или 2%, за II-то - 7.553.000 или 1%, за III-то - 10.324.000 лева или 1% повече от заложваните разходи.

За подобрене на работата в предприятията, необходимо е банката да съдействува на министерството за подобряване планирането на млевните продукти с оглед да не се образуват сурхнормативни запаси. Да се обезпечи от Банковите органи своевременно и ефикасна проверка на складовете на Главно управление "Зърнени храни" за доброто съхраняване на натрупаните зърнени запаси. За недопускането на явни при преизвикването и превозването на храните, Банката да съдействува на министерството на доставките за подобрене организацията на транспортирането на складираните.

Да съдействува на ДСИ "Месоцентра" за провеждане ритмично изкупуване на добитъка и придвижването му по градини към кланиците и месокомбинатите.

Относно натрупването в Главно управление "Текстилни влакна" и ДИО "Консервна индустрия" на сурхнормативни запаси от тъкани за обмяна и брикетирано месо, да съдействува на министерството на доставките за ликвидирането на тези запаси.

к/ Кооперации в системата на МНС.

Видове заеми	31.XII.1952 г.		30.VI.1953 г.		31.XII.1953 г.		+ увелич. - намал. спрямо 1952 г.
	хил. лева	%	хил. лева	%	хил. лева	%	
за сез.запаси	144.354	5,5	360.909	13,0	315.660	11,6	+ 171.306
за сезонни разк.	2.209	0,1	162	-	19	-	- 2.190
за допълване рматива	1.320.655	50,4	1.139.333	43,0	1.414.331	51,9	+ 93.706
за допълване новото участие	40.523	1,6	36.763	1,3	33.185	1,1	+ 42.630
за изкупуване	73.240	2,8	42.702	1,6	54.317	2,0	- 19.022
за авансиране	1.214	-	34.444	1,2	2.234	0,1	+ 1.020
за вр.сурхнор- тивни запаси	793.461	30,3	354.411	13,0	735.310	27,0	- 57.651
и други останали	271	-	4.420	0,2	3.227	0,1	+ 3.056
Всичко:	2.575.360	99,7	2.326.133	83,2	2.606.313	95,3	+ 232.545
вечни заеми	73.307	2,8	113.111	4,2	65.350	2,4	+ 5.643
срочни заеми	163.251	6,2	330.399	11,9	20.036	0,7	- 132.215
А. Всичко:	2.519.026	100	2.772.173	100	2.724.109	100	+ 105.173

През отчетната година заемите на кооперациите към ЦСБ са се увеличили със 105.173.000 лева. Най-голямо е увеличението на заемите за сезонни запаси, което се дължи на това, че сезонните запаси от стоки за покрителни премии на производителите на технически култури се задържаха и през 1953 г., понеже плановите добиви на някои от тези култури бяха по-малки и производителите не получиха следващите им се поощрения.

Заемите за свръхнормативни запаси образувани в търговските кооперативни организации на едро към 30 юни 1953 г., бяха намалени на 654.411.000 лева, но съгласно 385-то Министерско постановление, натрупаните свръхнормативни стокосни запаси се оформиха в заеми и техният размер се увеличи на 735.310.000 лева.

Заемите за допълване норматива на оборотните средства на 31 март 1953 г. спрямо 31 март 1952 г. нарастнаха с 53.706.000 лева, поради увеличения план за стокооборот.

По заемите за допълване недостига от собствени оборотни средства /заеми за дялово участие/ увеличението се яви поради това, че съгласно 385-то постановление след оформяването на ликвидационните заеми за отнесените суми в загуби, дебитери и др. се отпуснаха допълнителни заеми за допълване недостига от собствени оборотни средства в размер до 7% от нормативите им.

Заемите за изкупуване на седмостопански произведения се намалиха с 10 млн. лв., понеже районните кооперативни съюзи не изпълниха плана за изкупуването на редния произведения, като зърнени храни, фуражи, варива, наследствени семена, кожи и др.

Просрочените заеми през първото полугодие на 1953 г. се увеличиха двойно, а през второто полугодие след излизането на 385-то постановление рязко спадат. По силата на това постановление, част от просрочените заеми се преоформиха в редовни, а тези, които бяха отнесени в просрочие поради липса на стокосно и материално покритие, се преоформиха в ликвидационни.

Средните годишни остатъци от просрочени разчетни документи през 1953 г. се увеличават. Увеличават се и пасивното сандо по тях от 5.440.000 лева на 37.631.000 лева.

Година	Средни годишни остатъци по просрочени разчетни документи		
	ДДС да дая	ДДС да взема	С а и д о
1952	85,332	89,892	- 5,440
1953	136,229	98,565	- 37,661

Изпълнението на плана за печалбите в системата на централния кооперативен съюз възлиза на 75.000.000 лева.

Изпълнението на плана за печалбите от търговска дейност е, както следва:

Организации	План		Изпълнение
	Хиляди лева		
Селкоопи	72,302	31,833	43
РКС	37,302	27,776	74
Маркооп	39,600	28,307	59

Голямото неизпълнение на плана от селкоопите идва главно от общественото хранене. Много от заводчиците за общество во хранене се оказаха нерентабилни, поради това, че им липсва икономическа база за развитие. На много места мрежата е неоправданно съгъстена, а на други - недостатъчна. Налага се преустройството ѝ.

Селкоопите понесат значителни загуби и от свинеуговяването. Себестойността на виногради прираст е по-висока с 2,41 лева. Условищата, при които се отглеждат свинете са лоши, контролът е слаб, фуражът се разпилява, смъртността е висока.

Селкоопите също взето губят и от млекопреработване. Програмата на млекопреработвателните заведения е разпусната, с малък прирост на мляко и слаба производителност на труда, поради което се повишава себестойността на продукцията.

По сумата на отклонените оборотни средства кооперациите към ДДС стоят на първо място между всички министерства и ведомства.

Отклонени средства в:	На 31.XII.1952 г.	На 31.XII.1953 г.
	Хиляди лева	
Делитори по рекламации и др.	353,434	363,796
Дивиденди и нацети	45,017	61,735
Спорни и присъдени суми	30,605	61,839
Известия	25,357	23,167
Всичко:	454,413	510,537

не да смятат отклонените средства в загуби, сверх-нормативните запаси и др., кооперативните организации само по посочените показатели са отклонили почти тождествено, на колкото възлизат собствените им оборотни средства /500.000.000 лева/.

Кооперативните организации превъзават плана за издръжка на обрачението, макар че по изпълнението на плана този план е завишен. Изпълнението на плана в проценти за издръжка на обрачението от селкоопите през 1953 г. е, както следва

Деятности	I-во трим.		II-ро трим.		III-то трим.		IV-то трим.	
	план	изпълнение	план	изпълнение	план	изпълнение	план	изпълнение
Търговия	6,93	8,13	6,90	7,52	6,68	6,94	6,47	6,80
Общ.хранене	11,66	12,69	11,44	11,84	11,20	11,75	11,06	12,10

Всички по-важни слабости в кооперативната система продължава да съществуват и през 1953 г. Централният кооперативен съюз не изпълни до край задълженията си по П-757-то постановление на Министерския съвет от 1952 г. Не се създаде достатъчен асортимент от стоки в кооперативните магазини, особено тези по селата. Несвоевременно и неритмично се доставяха необходимите стоки. Не се изтегляха своевременно от селкоопите запасните стоки, които замръзваха оборотните средства, агазираха неоправдано значителна част от стоковия им норматив и спяваха изпълнението на плана за стокооборот.

Провежданите акции за увеличаване на собствените оборотни средства даваха незадоволителни резултати. Собствените оборотни средства вместо да се увеличават се разпиливаха в кражби и злоупотреби. Стигна се до положението селкоопите, нарксопите и районните кооперативни съюзи да не могат да покрият нуждите си за дялово участие при кредитването, т.е. да не разполагат със собствени оборотни средства в изключително малък размер при кредитването. Подригването на кооперативните организации не допринесе за укрепване на финансовото им състояние, обаче, още не се провежда задоволително.

Кооперативните организации трябва да изпълнят освен редовните си задачи и тези, останали без стеново и материално обезпечение, оформени като ликвидационни по смисъла на 348-то постановление на Министерския съвет от 1933 г. Това, наред с начетите и неперспективната им дейност, още повече затрудни финансовото им положение. Кооперативите изнаднаха масово в просрочие. Да да им въздействува за подобряване на работата и за да запази народните средства от разнижаване, наред с в 15.756 случая закната да прилага т.41 от 318-то постановление на Министерския съвет и чл. на ЗНТ и да опира кредитването.

За да могат кооперативните организации да изпълнят задачите си за задоволяване на нарастващите нужди на земното население от стоки, да подобри работата си по изкупуването, промишлеността и селскостопанската си дейност, необходимо е централният кооперативен съюз да предприеме и да доведе до край редица основни мероприятия, като: целесъобразно разпределяне на мрежата от търговски магазини, предприятия за обществено хранене и мандри; системно изучаване на потребителското търсене по райони и сезони; провеждане на добре подготвени акции за увеличаване на членската маса и набиране на дългов капитал; грижлив подбор на кадри, особено на отговорни, магазинери и готвачи; системна и настойчива работа за събиране на отвлечените средства, като към крадците на кооперативни средства се действа безпощадно и др. Само по този начин дадената правителствена помощ с 385-то и 636-то постановления на Министерския съвет ще може да се използва за трайно подобряване работата на кооперативната система.

За подпомагане изпълнението на задачите, които се поставят пред кооперативните организации от системата на НКС, освен мероприятията, които трябва да се проведат от банковите органи по отношение на предприятията от министерството на вътрешната търговия, необходимо е през 1934 г. закната да извърши и следното:

Да вземе мерки за още по-точно усъвършенстване на организацията по кредитването на кооперативните предприятия, за задълбочаване изследователски аспекти и засилване контрола над тях, за провеждане наблюдение върху фактическата обремененост на общинните средства на кооперативите, за по-точно определяне на нуждите им от средства, за промишляване започнатите проучвания на кооперативите в някои райони и др.

А/ КОМПЕТЕНЦИОНЕН СЪВЕТ НА ТРУДОВО-ПРОИЗВОДИТЕЛНОТО
КООПЕРАЦИЯ

Задоговни записи	31. XII. 1952		30. XI. 1953		31. XII. 1953		+ Увелич. - Намал.	сприво 1953 г.
	квн. лева		квн. лева		квн. лева			
за сел. записи	351	0,9	333	0,8	1.177	0,9	+	343
за сел. разходи	20	-	127	0,1	-	-	-	20
за донезв.-норми- ра на обор. средства	55.235	15,8	52.431	53,8	53.103	50,7	-	17.233
за дованв.-дипло- м участие	64	-	370	0,3	70	-	+	6
за възмущаване	-	-	1.385	1,7	1.253	0,9	+	1.253
за вр.свърхнор- мативни записи	1.237	1,1	737	0,6	13.385	10,3	+	12.545
олчни останали	142	0,1	628	0,6	407	0,3	+	222
Всичко	58.235	17,8	57.121	59,9	64.525	53,1	-	3.430
изчетни записи	13.734	12,2	21.271	13,0	39.123	23,1	+	25.344
просрочени записи	11.231	1,1	21.230	21,1	10.561	1,1	-	720
Всичко	113.200	100%	111.902	100	134.314	100	+	21.174

Намалението на използваните записи за донезв. по норматива на оборотните средства чрез гаранцията се дължи на това, че част от трудово-производителните кооперации преминаха към самостоятелно ръчно. друг причина е ускорената обработка на средствата от новия кооперация, което се вижда и от ускоряване обработваемостта и записите от 41,8 дни през 1952 г. на 23,8 дни през 1953 г.

Увеличението на записите за свърхнормативни записи се дължи на приключването на 195-те и 230-те постановления на Министерския съвет, в сила и на увеличението на броя на свърхнормативни записи.

Просрочените записи се са намалили значително - от 11.231.000 лева на 10.561.000 лева и за още пр. оставяне-

нат означени пречи в дейността на кооперациите.
 Трудово-производителните кооперации имат повече
 да дават по просрочени разчетни документи, отколкото да
 вземат.

Година	Средни годишни остатъци от про- срочени разчетни документи		
	ОСТАТЪК да дава	ОСТАТЪК да взема	Салдо
	в милиони лева		
1952	17.315	9.144	- 8.301
1953	22.619	17.746	- 4.893

Големата сума на просрочените разчетни документи
 показва, че финансово кооперациите са затруднени.

Отклонените оборотни средства на 31.XII.1953 г.
 в размер на 22.706.000 лева представляват 23% от сумата на
 собствения оборотни средства. Общата сума на отклонените
 средства спрямо 1952 г. бележи мащабно намаляване, но отклоне-
 ните средства в спорни и престоени суми се са увеличили по-
 ти двойно, което говори за науредице в договорните отношения.

И през 1953 г. не беше осигурен ритмичният пасе-
 жент на готовата продукция и редовното снабдяване с материа-
 ли. От друга страна кооперациите не се приспособяват доста-
 точно омаване на услуги и извършване на ремонт, от които
 населението чувства остра нужда, а също не се научава да
 търсят и извличат отпадъчни материали.

Вазите за си бдяване на кооперациите с материа-
 ли, формиращи към районните съюзи на ТНТ, макар че омаваха
 известна помощ на кооперациите, не изпълниха няколко зада-
 чите си. По-добре изпълниха плановете си бзенте в Русе,
 Копаровград и София, а по-лошо в Иловдиз, Мургас и Стара
 Загора.

Необходима е Концентрацията съюз на трудово-произво-
 дителните кооперации да вземат мерки за организационно за-
 тегане на кооперациите, подобрене на договорните дисци-
 плина, набиране на нови средства и събиране на отклонените

тъжва, като защита за отво пълно в това отношение.

III/ Трудово-кооперативни земеделски стопанства

Земеделски стопанства	31.XII.1952		30.XI.1953		31.XII.1953		+ Увелич. Платил. спрмо 1952 г.
	Хил. лева	Хил. лева	Хил. лева	Хил. лева	Хил. лева	Хил. лева	
Земеделски стопанства за сел. стопанство	169 ⁰ 0,4	3.754 ⁰ 2,2	17 ⁰ -	-	-	-	152
Земеделски стопанства за сел. р. стока	19.070 ⁰ 41,-	196.070 ⁰ 33,-	25.000 ⁰ 53,4	-	-	-	+ 3.463
Други стопанства	-	-	16 ⁰ -	-	-	-	+ 16
Всичко	19.239⁰ 41,4	199.824⁰ 35,2	25.016⁰ 53,4	-	-	-	+ 3.529
Разчетни стопанства	-	-	2.030 ⁰ 6,3	-	-	-	+ 2.030
Прозрочени стопанства	27.221 ⁰ 53,6	24.421 ⁰ 44,3	18.001 ⁰ 40,3	-	-	-	- 3.020
А всичко	47.220⁰ 100	163.075⁰ 100	43.017⁰ 100	-	-	-	- 227

Общата сума на заемите ползувани от трудово-кооперативните земеделски стопанства се е намалила към 31.XII.1953 г. в сравнение с 31.XII.1952 г. само с 2,7%. Заемите за селски разходи са увеличени с 3.463.000 лева или 23%, което е резултат на увеличените нужди от кредити на ТКЗС по растениезащитата, главно по провеждането на нова агротехнически мероприятия.

През отчетната година финансовото състояние на ТКЗС не се подобрява. Изпрети за прозрочените стопанства са намалени с 3.020.000 лева или с 32%, средните селски за прозрочените платени документи, по които ТКЗС дължат на други предприятия, са увеличени с 5.421.000 лева, а вземанията по прозрочени разчетни документи е увеличена само с 401.000 лева.

Отклонените оборотни кредити в дебитора на разликата в продажени и спрени суми са също увеличени. С това увеличението, макар и в позитивен план - 313.000 лева, отклонените оборотни кредити възлизат в края на отчетната година на 3.403.000 лева и представляват 39,1% от собствените оборотни кредити.

ИЗС се забавили обичаите на банковите зало-
ни в сравнение с 1952 г. със 10 дни. Това забавяне се дължи
главно на подяване извънредно от страна на заемите за изпла-
щане на заемите им от извънните средства. По текущите сметки,
в това отношение управителите на банковите клонове се са-
били достатъчно и стойчиви и не са разменвали на управител-
ните съвети, че разваляне изплащане на банковите заложи и
интереса на сметите тази работа, за да не се изплащат извънни
платни, с които се възмущават доходите им.

Организите на Българската народна банка досега в
отношенията си към ИЗС подхождат както формално и админис-
тративно. ИЗС са организирани от особено род в значението, ка-
то самостоятелни кооперативни организации в земеделското
стопанство в тях трябва да се развие съзнанието, че изпла-
щането от техните извънредни заложи крайния резултат от
дейността им. С оглед на това, организите на Банката трябва
да се изясни като бланки съветници на управителните съвети
и развалянето изплащане при ИЗС, като изясни в непосредствен
контакт с заемите при сабрания и др. и др. им оказват най-
активно непосредствено помощ, основана на договорни отноше-
ния между Банката и ИЗС за дин кооперите и стопанството им у-
правяне.

II. Изяснение на индивидуалните заложи

Общият размер на индивидуалните заложи към 31.XII.
1952 г. е 441.633 хиляди лева, срещу 637.230 хиляди лева
към 31.XII.1951 г. или през съответния година индивидуалните
заложи се изясняват с 21,30%.

От общия размер на заложиците 397.230 хиляди ле-
ва или 89,91% са дробни и средни заложицици /до 4.000 лева/
и 147.400 хиляди лева или 33,16% - големи заложицици /над
4.000 лева/.

Изясняването на заложицици по сабрание по сабранията
така, както в съответния година се изясни от следните таблици:

Бал. с/на	Видове земи	За отчетната 1953 г.		Процентно изпълнение на плана
		в хиляди лева		
		изплатено за погася- ване през 1953 г.	погасено	
82	Свободни земи	17,081	6,584	38,13
165	Земи на новобранни двойни	31,805	33,073	141,41
166	Земи на земед.чл.на ТКЗС	37,018	14,430	39,07
167	Земи на земеделяци - частни	71,640	25,298	35,33
168	Земи на раз.смул.и чл.ТКЗ	20,653	16,445	79,57
169	Земи на пенсионери	2,348	2,993	127,47
170	Земи на домашни	1,932	739	37,23
171	Земи на разни лица	31,070	23,702	76,28
172	Изяснения в ликвидация	17,725	56,369	320,34
173	Облекчени земи по ЗЗЗД	632	119	19,33
	Общо	334,374	194,214	58,10

В сумата на погасените земи с изключки и ликвидирани задължения под гаранция на държавата за сметка на министерството на финансите по реда на II-30-то постановление на Министерския съвет от 18.1.1953 г. в размер на 43.127 хиляди лева, които в ликвидирани задължения по баланса на Ликвидационното бюро при Сталинския районен банков клон - София, съгласно същото постановление, в размер на 34.363 хиляди лева.

Общото изпълнение на плана по събиране индивидуалните земи за отчетната 1953 г. е 31,35%.

Събирането на индивидуалните земи върви несъдоволително. Единствено броев дивизион с голем задължения за сметка си от отчетната година и задълженията си не се уреждат, понеже правителството изплатило средку тях е временно-опримо, по распоряжение от министерството на финансите.

Наследствено от това, някои в някои случаи не д-
 зотат добре по събиране на индивидуалните данни и изостават
 купувателите в националното на изгледа. Част от данните не
 се обхващат с изключително-независими данни, а други, но-
 ите имат редовни трудове данни, но са данни вестниците на-
 редбата за доброволни помощи, удрани от възстановяването
 им.

Всички своите индивидуални данни данните събира
 в държавните вестници от данните към Негосподствата наса, а
 от 1.XI.1953 г. и се вземат да планира, събира и отчете и
 държавните вестници от: задължения по ^{от заема} на банките, за-
 дължения по заем в изключителен строеж и задължения по заем
 на новобранци двайца.

Общата сума на горните държавни вестници към
 31.XII.1953 г. е 114.400.372 лева, при брой на данните
 66.000 души. Всички тези задължения, с изключение в данни-
 ната по заем на новобранци двайца, възлизат към 31.XII.
 1953 г. на сума 25.100.170 лева, са с произход от преди
 1950 г. Голяма част от данните са починали, а някои от тях
 особено тези към Негосподствата наса, имат една задължения.

Събирането на тези държавни вестници обхваща ре-
 ботат на данните, чиято основна задача е да упр. знава кон-
 трол чрез нас. за изпълнение на производствено и финанси-
 зите данни на предприемците и в данните в. на откупвания-
 на.

III. ФИНАНСИРАНЕ И КОНТРОЛ НА МАШИНО-
ТРИТОРНИТЕ СТАЦИИ

Съвместното на машинно-трикторните станции
 през 1953 г. е дадено в следната таблица:

Разходи по точки	Службата Ланит през Годината	Службата Ланит през Годината	Службата Ланит през Годината	Службата Ланит през Годината
	1	2	3	4
1. Разходи за гориво и смазочни материали	130.391.300	130.391.300	1.311.000	2.200.121
2. Разходи за ремонт на трактора и др.	100.378.000	111.371.000	3.037.400	3.310.117
3. Разходи за смети на превоза, персонал	31.770.988	32.500.700	3.117.200	172.100
4. Разходи за смети на администр. персонал	17.711.644	30.115.114	300.000	-
5. Административно-управ- ленския и оубански разходи	10.121.100	10.111.800	102.800	-
6. Разходи за курсове за извоза, машини,	1.000.000	1.000.000	300.110	-
7. Разходи за специални цели	20.011.000	12.000.000	100.000	-
Всичко	478.311.000	427.321.910	8.248.640	13.410.338

Средствата извършени през Годината, на основание чл.17 от Закона за народна изградба са извършени и контролирани производствено-финансовата дейност на ЦС, банката и кредитната инспекция с безплатна извършени извършени сметки за извършване разходи по производствено на производствените планове в размер на 13.410.000 лева.

През отчетната година банката и инспекцията извършва специални и транзитни контроли върху производствено-финансовата дейност на ЦС и за съответните се докладва с финансов доклад, копие от който се изпраща на министерството на тия работи и министерството на оубанството. Върху това министерството на финансите и разпоредителите на ЦС на всичкото време от уредбата на паричната сметка, извършва и съответстватно и извършват производствено на сметките.

През годината Банков се изнесе консулски от-
бори, като продължих контролите си и през следващото.
Съвещания не се предприемат за своевременно извършване на
съвместителството в МТО по отношение на нарушения по дан по отношение
двостранна и неизпълнение в производствените изходи и не
се оказват никакви никакви въздействия в отстраняване на
слабостите.

Няко основни задачи пред Банката след условията
контрол върху машинно-тракторните отдели, подпомагане
свеще в подобрение работата на в и производствено ремонтна
машинния парк, икономично използване на горивните и енергийни
материали, навременно и правилно използване машините и
техните добро оточнаване.

1. Контроли по фонда работна заплата

При проведените контроли по фонда работна заплата
през 1953 г. значително подобрена работата се в сравнение с
1952 г.

В борбата с преразходите по фонда работна заплата
Банката извърши обясняване на всички предприятия, консулски
прозрачности за разходите коиито причини за преразхода
и отстраняването им.

Касия се взе така контрола във връзка със
спускане на цени по труд и фонда работна заплата и одобре-
в него на преразхода от страна на местостояните организации,
като на цента се извърших проверки в редица министерства и
обединения. Забранен бе контролите в предприятията, учрежде-
нията в организацията. През годината бяха извършени на място
51.000 проверки, при които се констатираха 1208 случая на
нарушение разпоредбата на 195-то постановление. След-
ствие значително проверки и данните на място извършени, ра-
ботата значително се подобри и нарушенията значително на-
малко.

Утвърдените и използваните фонди работна заплата
през 1953 г. разпределен по тримесечия се вижда от следната
таблица:

Видовые учреждения	Торговые предприятия за администр. управ. и торговлю нерезид. и тов. извне производ-ства				Производственные предприятия			Всего	
	утвержден фонд		начислены выплаты		утвержден фонд		оплата по оплате за произв. ра-боты, стро-ит. и на произв. програм-мы	утвержден фонд	начислены выплаты
	а/	б/	а/	б/	а/	б/			
И-го trimestre									
а/ За списочный состав	454.818	396.739	211.474	190.032	390.625	764.920	677.049	1.516.311	1.371.691
б/ За носильный состав	17.956	8.395	9.572	5.524	19.994	10.446	-	43.150	25.360
II-го trimestre									
а/ За списочный состав	474.135	400.249	224.775	206.877	439.179	869.959	777.149	1.638.080	1.534.094
б/ За носильный состав	25.956	12.794	14.882	7.983	16.893	11.863	-	59.841	32.510
III-го trimestre									
а/ За списочный состав	480.056	436.772	247.734	229.433	1.094.036	929.253	861.069	1.796.026	1.653.458
б/ За носильный состав	20.707	15.170	17.181	13.747	19.729	12.706	-	59.616	41.617
IV-го trimestre									
а/ За списочный состав	488.162	440.163	238.840	212.431	1.089.457	973.630	915.293	1.737.859	1.620.284
б/ За носильный состав	22.978	14.335	22.613	16.769	15.546	9.442	-	61.131	40.537
Всего:									
а/ За списочный состав	1.902.365	1.700.333	916.223	827.633	3.664.294	3.649.761	3.120.349	6.882.936	6.167.817
б/ За носильный состав	37.507	31.697	33.968	28.994	68.963	44.441	-	223.496	140.632
А о б щ е:									
За списочный и носильный	1.939.872	1.732.030	950.191	856.627	3.733.257	3.694.202	3.120.349	7.106.432	6.308.449

Handwritten signature

През 1961 г. началото е положително, работна заетостта нараства на общо сума 3.000.000.000 лев. срещу 2.477.000.000 лев. в 1960 г., и в същото време с 400.000.000 лев. - 10%.

Увеличението на производството е на фона на работна заетост и нормално нараства, като се вижда и растеж на народното стопанство и увеличаване на производителност и труда през 1961 г.

Изводите на общо работна заетост в списъци и несподобими работи се намират в следващата таблица:

Изводи по фонди на работна заетост

Преправителни и учреждения	Списъкът работни		Несподобими работи		Общо	
	конт. пр.	сприво фонд	конт. пр.	сприво фонд	конт. пр.	сприво фонд
Произв. предпр.	201.000	0,7	14.000	0,6	215.000	7,4
Служб. предпр.	1.200	0,0	120.000	0,0	121.200	10,0
Други учреждения	100.000	10,0	10.800	0,1	110.800	11,1
	302.200	10,7	144.800	7,0	447.000	17,7

Големият дял, който има производствените предприятия в разпор на 201.000.000 лев. се дължи на високата заетост на работни места при увеличаване на труда, което при производителност през 1961 г. е и растеж в средното с 1-10% годишно със 3,0%. На първо място трябва да се отбележи, че в производството на работни и работни производствени, което е от голямо значение във всяка една от областите с икономическа заетост в икономическата област, което е от голямо значение за развитието на икономиката.

Изводи по фонди на работна заетост в списъци и несподобими работи се намират в следващата таблица:

и мален размер на повишени сумиратели на учебен сбор и особено на само завишени фондове на промишлените организации към министерствата на тежката промишленост, електрификацията и земеделието.

Реализираната икономия по неслезимния състав за предприятията, учрежденията и организацията от всички отрасли възлиза на 37% спрямо утвърдения фонд и се дължи изключително на завишени фондове.

Начислените заплати и реализираните икономии по фонда работна заплата за 1952 г. и 1953 г. са, както следва:

Предприятия и учреждения	1952 г.		1953 г.		+ Увеличение - намаление на икономията
	начислени заплати	иконо- мия	начислени заплати	иконо- мия	
	в хилйди лева				
производ. предприятия	3.056.000	77.000	3.693.202	299.113	+ 212.113
търговски предприятия	1.064.000	111.000	881.727	100.524	- 10.476
всички учреждения	1.357.000	221.000	1.752.629	237.252	+ 16.252
	5.477.000	409.000	6.327.549	636.889	+ 217.939

Реализираната по-голяма икономия през 1953 г. в сравнение с 1952 г. от 217.000.000 лева е предимно при производствените предприятия.

Независимо от реализираните общи икономии, отделни производствени предприятия към министерствата и ведомствата са допуснали значителни прераходи, които се разпределят по тримесечия, както следва:

Предприятия и учреждения	Размер на фонда	Прера- ходи	Т р и м е с е ч и я			
			I	II	III	IV
			в хилйди лева			
производ. предприятия	3.939.251	67.256	3.531	11.330	19.337	27.368
търгов. предприятия	882.251	-	-	-	-	-
всички учреждения	1.357.672	-	-	-	-	-
	6.180.174	67.256	3.531	11.330	19.337	27.368

Преразходите по фонд работни зони са
I-то и II-то тримесечие по данните от отчетите I, II и
I, II сиречи фондите са зони за преразходите
работници. Тези преразходи са допускати предимно от
предприемците във изпълнението на техните работи
проявяват в изпитаността на самите изделия и се
должат на простия брой, слаба преработливост на тру-
да, забавяне на работата във работни отдели и т.
и т. Преразходите през I-то и особено през II-то
тримесечие значително нарастват вследствие намотата на
електроснама.

Поради постигнатите успехи при извършване
контрол по фонд работни зони, зониите допуски и ради-
на слабости. Контролът се е ограничавал само докато
допуска се някои условията за изпитаността на уни-
вити, а до се отнеса до някои на изпитаността на зони и
появяване според изпитаността на преработливостта на зони,
контролът е незадоволителен.

Като основна причина на зониите през I и II тр.
оток подобряване изпитаността на изпитаността на фонд работ-
ни зони, за да може отчетът на зониите не е един
доверлив контрол.

V. Емиссионно-касова дейност

През отчетната година емиссионно-касовата дейност на Банката отбелязва известно подобрение. Доразбери се касовото планиране и се мобилизираха банковите клонове в борба за изпълнение на касовия план. Обаче, все още Банката не е научила стопанските, сезонни и друга особености в работите на всички банкови клонове, които влияят за изпълнението на плана.

Изпълнението на приходите и разходите на касовия план през 1953 г. в сравнение с 1952 г. се вижда от следната таблица:

Тримесечни	1 9 5 2 година			1 9 5 3 година		
	план	изпълнение	%	план	изпълнение	%
	в милиони лева			в милиони лева		
A. ПОСТУПЕНИЯ						
I-во тримесечие	2.733	2.042	109,11	2.022	2.822	93,30
II-ро тримесечие	2.782	2.803	101,48	2.930	3.103	102,98
III-то тримесечие	3.161	3.514	111,16	3.444	3.483	100,26
IV-то тримесечие	3.436	3.593	104,54	3.584	3.734	101,36
Всичко:	12.149	12.952	106,61	12.140	13.118	99,83
B. РАЗХОДИ						
I-во тримесечие	2.503	2.607	103,95	2.873	2.717	94,57
II-ро тримесечие	2.862	2.344	113,36	2.610	2.308	106,59
III-то тримесечие	3.416	3.771	110,38	3.504	3.002	100,22
IV-то тримесечие	3.383	3.508	103,67	3.822	3.663	101,10
Всичко:	12.164	12.130	107,69	12.100	12.100	100,69

Процентното изпълнение на касовия план по приходите и разхода показва, че през 1953 г. планирането е било по-реално и изпълнението по-добро, отколкото през 1952 г.

През 1953 г. в Банката са постъпили налични пари 13.118.000.000 лева или в повече 166.000.000 лева, отколкото през 1952 г., а са изплатени 13.130.000.000 лева или 60.000.000 лева в повече, отколкото през 1952 г.

Постъпленията и разходите в налични пари през 1953 г. по отделните параграфи на насовия план се виждат от таблицата на стр. 53.

Постъпленията през 1953 г. в сравнение с постъпленията през 1952 г. са увеличени с 1,28%, а разходите за същите години са се увеличили с 0,46%.

В относителното тегло на отделните параграфи през 1953 г. в сравнение с обикните суми на приходите и разходите през 1952 г. има по-голямо увеличение по § 1 "Залплати" - от 43% на 50%, което се дължи на включване в производството на нови социалистически предприятия, като металургичния завод "Чепин", прълуозния завод гара Кричим, завод "Марица" и др. Съществени изменения по другите параграфи няма, с изключение на § 14 "Други постъпления" - намаление с 3% и § 11 "Други разходи" - намаление 4%.

Постъпленията по § 1 "Търговска дейност" през 1953 г. в сравнение с 1952 г. са увеличени с 475.000.000 лева, което се дължи на укрепване, подобряване и разширяване на търговската мрежа през годината, а така също и на увеличение количеството и подобряване качеството и асортимента на стоките с увеличение на техния обем и намаление на цените на стоките, направено през III-то тримесечие на 1953 г.

Изпълнението за стокооборота на дребно за страната е изпълнен 88,3%.

Неизпълнението на плана за стокооборота на дребно се дължи на организационни слабости на търговските организации, като нередовно снабдяване с богат асортимент от стоки, не проучаване достатъчно добре нуждите на населението и др. За неизпълнението на стокооборота на дребно оказва влияние и липсата на известни стоки на пазара.

1 9 5 3 г о д и н а

Наименование на приходите и расходные параграфы	1 9 5 2 г.		I-во тримес.		II-ро тримес.		III-то тримес.		IV-то тримес.		Всичко		+ увеличение - намаление спрямо 1952 г.							
	план	изпъл- нение	план	изпъл- нение	план	изпъл- нение	план	изпъл- нение	план	изпъл- нение	план	изпъл- нение	мл.лв.	%						
	млн.лв	%	млн.лв	%	млн.лв	%	млн.лв	%	млн.лв	%	млн.лв	%	мл.лв.	%						
I. ПОСТЪПЕНИЯ																				
1. Търговска дейност	8.394	9.056	108	2.165	2.032	94	2.230	2.290	103	2.530	2.314	91	2.700	2.695	100	9.028	2.521	99	+ 475	+ 5,24
2. М.п., авто, вод. и възд. транспорт.	486	483	100	283	106	86	110	118	107	140	148	106	125	126	101	498	493	100	+ 10	+ 2,05
3. Мостен транспорт	124	129	104	31	31	91	32	36	112	35	40	114	40	29	97	141	146	104	+ 17	+ 13,18
4. Данъци и такси	562	473	85	95	106	112	75	91	120	100	100	100	100	156	156	371	453	122	- 25	- 5,23
5. Увеселителни предприятия	64	69	108	20	21	105	22	20	90	18	19	106	22	22	96	26	22	95	+ 13	+ 12,84
6. Предпр. за битово обслуж.	251	207	106	74	70	95	70	75	107	80	81	101	55	50	106	309	316	102	+ 49	+ 15,85
7. Маши от кварт. и др. ком. усл.	119	111	93	50	30	100	53	32	97	34	32	97	25	29	111	132	134	101	+ 23	+ 20,72
8. Търговски банки	-	2	-	2	2	100	2	3	150	1	1	100	-	-	-	5	6	120	+ 2	+ 100,00
9. Сметки на ТНС	144	122	122	22	41	122	48	60	143	65	69	91	75	73	97	214	233	109	+ 41	+ 21,35
10. Постъпления от ФНС	850	913	107	134	157	117	140	164	110	200	199	99	220	220	88	734	740	101	- 173	- 18,95
11. Постъпления от ДСК	27	-	-	52	4	8	10	-	-	-	-	-	-	-	-	62	4	6	+ 4	-
12. Индивидуална спестовност	15	11	73	1	1	100	1	1	100	1	1	100	1	2	200	4	5	125	- 6	- 54,54
13. Индивидуални смети	126	108	75	40	15	37	30	14	47	40	17	42	30	18	60	140	64	46	- 35	- 37,86
14. Други постъпления	975	1.122	116	220	206	94	190	212	112	200	241	120	210	244	116	820	906	110	- 226	- 18,95
Всичко:	12.149	12.922	107	2.022	2.822	93	2.921	3.109	104	3.444	3.453	100	3.624	3.734	101	12.141	12.118	100	+ 166	+ 1,28
II. РАЗХОД																				
1. Залози	5.330	5.675	106	1.600	1.454	91	1.600	1.345	103	1.750	1.737	99	1.700	1.756	103	6.650	6.595	99	+ 329	+ 16,21
2. Покупка населеност. тревъ.	2.521	2.317	92	300	277	92	485	292	101	633	611	89	700	614	88	2.165	1.994	92	- 323	- 13,94
3. Покупка населеност. произв.	87	109	125	21	23	90	30	36	116	33	33	100	36	36	100	137	138	101	+ 29	+ 26,60
4. План. пенсии, помощи и востр.	139	153	110	62	63	102	64	72	112	72	70	97	75	78	104	273	253	104	+ 130	+ 24,97
5. Сметки на ТНС	786	704	90	174	182	105	150	150	100	320	196	89	250	170	68	784	698	88	- 6	- 0,85
6. Индивидуална спестовност	27	23	85	2	2	67	2	2	100	2	1	50	2	1	50	9	6	67	- 17	- 73,91
7. Индивидуални смети	9	5	55	1	1	100	1	1	100	2	3	150	3	2	67	7	7	100	+ 2	+ 40,00
8. Команд. от. опер. и дробни администрат. разходи:																				
а/командировачни	156	178	114	32	35	109	36	45	116	45	47	104	45	50	111	150	177	111	- 1	- 0,66
б/от. опер. и др. админ. разх.	642	773	120	170	159	93	170	189	111	210	196	93	200	211	105	750	755	101	- 18	- 2,32
9. Увеличаване количествата на ТНС	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10. Увеличаване количествата на ДСК	44	461	1045	-	-	-	-	26	-	32	119	372	60	128	213	92	272	297	- 188	- 40,78
11. Други разходи	2.420	2.732	113	500	516	103	470	549	117	540	534	103	550	615	112	2.060	2.264	110	- 468	- 17,13
Всичко:	12.169	13.130	108	2.873	2.717	95	2.910	3.208	107	3.594	3.602	100	3.623	3.643	101	12.100	12.190	101	+ 60	+ 0,46

Постъпленията в налични пари от предприятията за оказване услуги на населението, отразени по § 2 "Т.п., авто, воден и въздушен транспорт", § 3 "Местен транспорт", § 5 "Предприятията за култура и отдих", § 6 "Предприятията за битово обслужване" и § 7 "Населителни от квартали и др. комунални услуги" през 1953 г. в сравнение с 1952 г. са се увеличили общо 112.000.000 лева, което се дължи на подобрение и разширение на транспорта и комуналните и др. услуги на населението и на постоянно повишаване на жизненото равнище на трудещите се. Най-висок процент на увеличение е реализиран по § 7 "Населителни от квартали и други комунални услуги".

Намалението по § 14 "Други постъпления" се дължи на подобрено планиране и прографиране, а също така и на възстановени по-малко суми от заплати и подотчетни лица.

През 1953 г. в сравнение с 1952 г. разходите по § 1 "Заплати" са се увеличили с 220.000.000 лева. Фактическото увеличение е по-малко, тъй като заплатите за втората половина на н. декември 1951 г. са изплатени на 30 декември 1951 г., вместо след 1 януари 1952 г.

През 1953 г. в сравнение с 1952 г. плащанията по § 4 "Пенсии, помощи и застраховки" са се увеличили със 130.000.000 лева, което се дължи на подобрение и увеличение на социалните помощи, унаследени от държавата на трудещите се.

По § 3 "Покупване на селскостопански произведения" през 1953 г. са изразходвани в по-малко 223.000.000 лева, което се дължи на по-широко внедряване на безмасовите плащания при закупуване селскостопанските произведения на ТНСС, компрометирано на панковата реколта в дадени райони и по-слабата реколта на тютюна "Виржиния" и др. тютюни.

Намалението на разходите по § 10 "Изплащане на лихвите на ДСН" се дължи на това, че изплащането на лихвите през 1953 година се извършва вече не от ДСН, а от т.п. станции, с което се облекчава намаляването на постъпленията по § 10 "Постъпления от т.п. станции".

През 1953 г. се засили борбата по спазване на касовата дисциплина, което се вижда от следната таблица:

Тримесечият през 1953 г.	Извършени проверки	Поправителни работи извършени	Съставени актове за нарушения	На колко проверки се пада 1 нарушение	На колко нарушения се пада 1 акт
I тримесечие	10.176	2.122	1.321	8,43	2,32
II тримесечие	35.027	3.434	637	10,-	3,8
III тримесечие	31.730	2.378	1.333	11,-	2,07
IV тримесечие	33.440	2.177	554	15,36	2,55
	108.187	10.382	4.136	10,42	2,52

През 1953 г. са извършени 108.187 проверки по спазване на масовата дисциплина, докато през 1952 г. са извършени 54.130. Броят на проверките през отделните тримесечия бележи постоянно увеличение. В същото време броят на нарушенията в колкобле. Средно на 10,42 проверки се пада по едно нарушение, а на 2,52 нарушения - един акт. През 1952 г. средно на всеки 10,- проверки се пада по един акт, а през 1953 г. - на всеки 25,2 проверки по един акт. Освен през 1953 г. са съставени 4.136 акта. Броят на нарушенията спрямо общия брой на масовите проверки показва, че все още масовата дисциплина в предприятията, учрежденията и организацията не е на нужната висота. Този брой на нарушенията и актовете показва също, че банковите клонове не водят предварително достатъчна разъяснителна работа сред предприятията, учрежденията и организацията за спазване на масовата дисциплина.

Показваме, че масовият план е изпълнен добре, през 1953 г. са допуснати редица слабости:

а/ при разработването на масовия план по банковия клонове не винаги са вземани пред вид стопанските особености на отделните работни;

б/ при общото добро изпълнение на масовия план в отделни клонове са допуснати големи разлики по райони;

в/ вместо да се създава положителен резултат на изпълнението чрез изпълнение на масовия план, почти през цялата 1953 г. се допускаше обратното - чрез изпълнение на изпълнителния резултат се изискваше изпълнение на масовия план. Това често пъти имаше за резултат сурмуване в края на отделните месеци и тримесечия;

г/ до 11-то тримесечие на годината разпоредбата за тържени на суми от запасния фонд се държи без да се преразвива доколко мярката за такива тържени се обосновава, в резултат на което много от държавните разпоредения не са използвани.

Като задача пред централното управление на банката през 1964 г. стои внедряването на още по-голяма дисциплина по изпълнение на касовия план от банковите клонове, за да се осигури изпълнението на касовия план не само по обща сума, но и по отделни параграфи.

На второ място централното управление на банката трябва да осигури, банковите клонове да използват пълно касовия план като инструмент за активно въздействие върху търговията и измултивителните организации, транспорта, държавна съществена каса, държавен застрахователен институт и предприемачията за комунални услуги, за изпълнение на техните планове.

VI. Разчетна дейност.

Като разчетен център на народното стопанство през изтеклата година банката положи по-нататъшни грижи за внедряване и усъвършенстване системата на балансовите разчети.

Постигнаха се значителни успехи в подобряване формата на разчетните документи и ускоряване на обработката им, с което се свързатха сроковете на документооборота и се ускори разчетите между предприемачията. Подобри се и се разшири използването на акцентната форма за разчети, а също така и техниката на останалите основни форми за разчети - акредитиви, особени сметки, издадени с лимитирани чекови книжки и пр.

За улесняване и ускоряване разчетите между предприемачията през изтеклата година сложи началото за разплащане между предприемачията чрез бира за взаимни разчети. Резултатите от окръжното първо биро за взаимни разчети при Сталинския районен балансов клон - София са много добри. Проучен е износът за окръжване на такива биро и при банковите клонове в Пловдив, Сталин, Бургас и Русе.

Заводе се също така и формата "Периодически разплащания по салдо" между "Ийнекооп" и БНС. Трети са разплащането по застрахованите към БСН, пенсионните към БСН "по пенсионни и отводнически системи" и др.

Заводе се системата на приключване просрочените разчетни документи между предприемците, с което се допринася за укрепване на платежната дисциплина.

Квотираните разходи през 1953 г. през 1953 г. са показани в таблицата на стр. 50.

Както през 1952 г., така и през 1953 г. акцентно-инкасната форма заема най-голям дял и представлява 56,2% от общия обем на всички форми на безкасиерните разчети.

Просрочените разчетни документи са увеличени в сравнение с 1952 г. с 404.000 броя за 8.581.300 лева или 71% по бройки и 77% по суми.

През годината са направени пълни или частични откazi от акцент по 30.004 броя разчетни документи за 611.374.000 лева, или по 5.001 броя за 235.407.000 лева в повече, отколкото през 1952 г. Това показва, че предприемците са продължили да изпращат на купувачите некасиерни, нествардартни и недоговорирани стени.

Акцентно-инкасната форма за местни плащания показва 16% увеличение по бройки и 51% по суми в сравнение с 1952 г., което се обяснява главно със стремението на доставчиците да ползват предети срещу документи за стени на път.

Голямо е увеличението на разчетите при акредитивната форма, което възлиза на 322,2% по бройки и 206,2% по суми в сравнение с 1952 г. Това се дължи до голяма степен на усиляване борбата на предприемците-доставчици срещу нередовните плащания.

Състоянието на просрочените разчетни документи по министерства и ведомства, наблюдавано по средногодишните остатъци и средните остатъци по тримесечия през отчетната година, се вижда от таблицата на стр. 50.

Размерът на средногодишният остатък по просрочените разчетни документи през 1953 г. се е увеличил в сравнение с 1952 г. със 105.152.000 лева и възлиза на 747.237.000 лева.

Форма на расчетного документа	1 9 5 2 год ина				1 9 5 3 год ина				Средна сума за 1 расчет в лова		+ увеличенне - намаленне		+ увеличенне - намаленне	
	О Б О Р О Т И				О Б О Р О Т И				1952	1953	в бройки	%	суми в хил. лв.	%
	броя	%	суми в хил. лв.	%	броя	%	суми в хил. лв.	%						
расчетни документи впратени за инкасо	1.561.022	92,9	36.430.684	95,5	1.245.745	93,2	42.328.680	96,2	28.727	21.824	+ 397.725	+ 25,-	+ 6.090.096	+ 16,7
от тях:														
в т.ч. чеки	282.562	-	4.348.511	-	333.259	-	6.344.423	-	17.028	18.598	+ 50.376	+ 17,2	+ 1.498.812	+ 30,85
расчетни документи включ. за инкасо	1.128.671	-	26.154.503	-	1.394.895	-	30.061.962	-	22.234	21.551	+ 269.224	+ 23,9	+ 3.907.899	+ 14,9
расчетни документи в обороте	370.992	-	10.927.258	-	975.596	-	19.318.567	-						
от тях:														
платежни поручения	413.756	-	9.788.584	-	523.216	-	11.666.344	-	19.127	19.501	+ 404.603	+ 70,85	+ 8.391.339	+ 76,8
расчетни документи отказан акцепт	21.595	-	517.487	-	30.654	-	811.374	-	23.963	26.456	+ 9.039	+ 59,-	+ 293.887	+ 56,8
включен акцепт	1.707	0,1	32.853	0,1	7.209	0,3	110.661	0,2	19.247	15.350	+ 5.502	+ 322,3	+ 77.696	+ 256,8
особени сметки	30.947	1,9	782.619	2,-	43.638	2,1	692.788	1,6	17.824	10.727	+ 12.938	+ 41,8	- 89.633	- 11,5
включен чрез инкасо ранн чек. книжки	39.445	2,3	464.100	1,2	73.090	3,5	736.849	1,7	11.765	10.051	+ 33.645	+ 85,3	+ 272.743	+ 59,3
акцептирана чекова	47.192	2,9	456.124	1,2	16.376	0,9	130.176	0,3	9.663	7.028	- 29.816	- 61,-	- 323.176	- 71,-
	1.680.313		38.166.312		2.091.305		44.700.153	100,-						

Средни годишни остатъци

Средни остатъци през 1953 година

Министерства и ведомства	1952 година		1953 г.		I-во тримесечие		II-ро тримесечие		III-то тримесечие		IV-то тримесечие	
	да	всичко	да	всичко	да	всичко	да	всичко	да	всичко	да	всичко
	лева	лева	лева	лева	лева	лева	лева	лева	лева	лева	лева	лева
Неподведомствени предприятия	71.916	33.809	46.843	55.002	61.525	55.110	72.173	73.915	29.799	46.623	21.174	41.362
М-во на тежката промишленост	62.371	50.171	65.878	64.873	56.850	56.972	57.063	54.922	58.262	29.577	51.343	46.814
" " леката промишленост	22.662	27.177	103.709	100.760	100.733	99.707	116.969	138.619	97.326	89.386	99.805	75.423
" " земеделието	24.821	26.336	29.496	15.298	35.803	26.776	25.326	16.974	30.806	17.546	25.939	11.895
" " електрификацията	70.393	49.597	39.892	30.206	46.767	35.193	54.171	42.822	30.942	19.840	27.659	23.168
" " външната търговия	26.779	51.221	61.024	93.788	32.938	64.920	101.094	139.123	70.316	109.374	39.696	61.721
" " вътрешната търговия	27.583	65.902	78.339	33.361	51.430	98.614	129.242	138.140	72.211	59.050	30.376	27.739
" " доставките	70.183	70.885	120.651	136.177	170.913	125.022	159.879	201.879	65.827	61.831	55.982	64.420
" " транспорта	21.791	44.171	21.914	23.002	16.007	25.572	27.032	38.816	15.481	21.601	25.146	20.421
" " комуналното стопанство	4.632	2.340	1.258	2.397	3.945	3.049	822	2.354	85	2.074	148	1.610
Народни съвети	29.120	10.069	39.083	17.475	38.476	11.590	48.262	24.741	35.958	15.721	29.617	17.849
Кооперации към ДКС	65.332	59.892	136.229	98.569	119.498	95.173	309.251	209.261	88.103	61.503	25.065	28.329
Кооперации към АСТИК	17.345	8.144	22.549	17.746	14.340	10.899	28.107	26.599	27.300	21.320	19.948	12.468
Т.К.З.О.	3.517	2.103	3.968	2.554	4.567	2.127	9.421	2.386	11.774	3.306	10.051	3.439
Всички остатъци	15.340	25.236	13.192	35.378	13.113	24.426	18.276	46.874	10.579	37.412	10.441	32.798
Всичко:	604.113	604.115	787.227	787.227	797.787	797.757	1.197.193	1.197.193	645.769	645.769	308.470	308.470

Просрочените разчетни документи и през отчетната година са били в най-голям размер между предприятията от системата на едно и също министерство или ведомство.

Най-голям е средногодишният остатък на задълженията по просрочени разчетни документи при кооперациите от системата на ИКО, който възлиза на 136.229.000 лева и представлява 17,3% от общата сума на средногодишния остатък по просрочени разчетни документи за всички министерства и ведомства. Средногодишният остатък по просрочени разчетни документи при предприятията към министерството на доставките възлиза на 126.351.000 лева, или 16,3% от общия средногодишен остатък за всички министерства и ведомства.

Задълженията по просрочени разчетни документи на предприятията към министерството на земеделието, електрификацията, народните съвети, кооперациите към ИКО, ИС на ТИК и УКОС, са превишавали през всички тримесечия на 1968 г. вземанията им по просрочени разчетни документи. Това показва, че тези предприятия през цялата година са били в лошо финансово състояние.

Предприятията към министерството на външната търговия, неподведомствените предприятия, министерството на транспорта и военни останали са били кредиторни през цялата година.

Продължителността на просрочените разчетни документи намиращи се в цялата към 31 декември 1968 г. разпределени по министерства и ведомства е показана в следната таблица:

Министерства и ведомства	Общо просрочени разчетни документи		от тях просрочени:			
	бр.	сума хиляди лева	до 30 дни		над 30 дни	
			бр.	сума в хил. лв.	бр.	сума в хил. лв.
ведомств. предприятия	337	4.305	334	4.301	3	4
на външната търговия	35	2.950	35	2.953	1	3
външната търговия	313	10.322	478	10.325	35	73
народното здраве	356	36.740	345	36.302	11	3.447
текstilната промишленост	233	3.455	130	2.454	13	969
текstilната промишленост	3.353	53.350	3.510	53.716	415	4.154
електрификацията	4.732	32.035	4.450	29.881	232	3.374
външните работи	103	30.433	97	30.103	35	323
народната просвета	3	32	2	32	-	-
транспорта	1.401	37.332	1.403	38.362	136	3.396
земеделието	1.400	15.010	1.414	12.372	483	6.116
народната отбрана	4.010	112.533	3.905	110.174	105	3.364
за физ. и спорт	4	15	4	15	-	-
кооперации към ИКО	2.912	21.775	2.074	19.181	319	2.594
	3.063	11.345	1.301	7.301	337	3.145
Народни съвети	1.135	10.413	80	7.275	375	3.743
ведомства и сп. отог.	3.716	24.256	3.543	22.301	353	1.355
	603	6.848	575	6.014	34	764
Всичко:	25.614	430.570	25.335	447.257	2.215	33.613

КАНИНИ ЗА
УВЕЛИЧЕНИЕ НА
ОБЕМЪТА НА
ОТГОВОРНАТА

В систематическо прозрение на разчетни документи
данните е излагана режими на отговорна плащане, както следва:

Министерства и ведомства	Изповен режим на отговорна плащане през 1953 г.		Нолно пъти предприя- тията са облени за породовия платен	Нолно пъти през годишата с пропоруцино засидако засидако форме спрямо породовия платен
	Брой /плати/	Сума в хиляди лева		
Икономическа продукция	-	-	-	-
АСДР	4	3.270	-	-
И-во за вътрешн. търговия	230	100.750	10	12
" " външната търговия	4	34	100	47
" " нар. здраве и соц. гр.	17	422	-	-
" " техната промишленост	311	10.195	10	4
" " ланата и др. пром.	312	41.008	30	75
" " електрификацията	31	8.700	400	104
" " вътрешните работи	-	-	10	3
" " външната прозвота	-	-	-	-
" " транспорта	10	1.600	-	-
" " земеделието	320	8.017	32	-
" " народната отбрана	-	-	307	45
" " доставките	64	37.100	-	-
И-тет за изкуств. и спорт	-	-	177	37
Космодания към ЦС	700	32.242	-	-
АС ТМ	251	5.801	479	106
ТНС	2	9	404	41
Народни съвети	303	5.801	156	3
Разни ведомства	7	12	351	33
Монархически счетоводства на предприятията	1	9	5	2
Итого:	2.417	373.017	2.537	712

През 1953 г. за пръв път бе използван методът за
прихващане разчетните документи по просрочени разчетни документи.
По силата на 202-го постановление на Министерския
съвет от 20 декември 1952 г. и И-1115-го постановление на
Министерския съвет от 14 ноември 1953 г., на 7 февруари и
10 ноември 1953 г. бяха проведени изключителни административни
прихващания по просрочени разчетни документи.

КАНИНИ ЗА
УВЕЛИЧЕНИЕ НА
ОБЕМЪТА НА
ОТГОВОРНАТА

При първото междуведомствено прихващане бяха обявени 2.607 предприятия със 7.376 ероя просрочени разчетни документи за 1.233.407.000 лева, като се просрочаха задължения за 226.250.000 лева, оформиха се в заеми за временни нужди 311.977.000 лева и поръчи линия на стоково и материално обезпечение бяха отнесени в просрочени заеми 201.236.000 лева. При второто междуведомствено прихващане взеха участие 2.375 предприятия с 37.702 ероя просрочени разчетни документи за 600.500.000 лева. От тях бяха прихванати задължения за 226.977.000 лева, 70.372.000 лева бяха погасени от средства по разчетните сметки или чрез заемните сметки по стокооборота на предприятията - длъжници, а останалите 374.001.000 лева бяха покрити с разчетни заеми със срок до 45 дни.

Обези това, през годината Комитета проведе и 7 вътрешно-ведомствени еднократни приквациония по просрочени разчетни документи за предприятията към Министерството на държавната промишленост, тежката промишленост, транспорта, държавните и кооперативните промишленост, вътрешната търговия, електрификацията и ДСН "Земснаб" от Министерството на земеделието.

Много от ръководителите на предприятията не се възползваха от тези приквациония и не взеха еднакви мерки за подобряване на своята работа, като неостатригнаха причините за образуване на просрочие по разчетните документи.

Контролет чрез лева, който Комитета уна жива, допринася за ускоряване образността на средствата. Предприятията и контролирани от Комитета предприятия ускорява образността на средствата, които се намират по разчетните им сметки, особено за всички министерства от 4,36 дни през 1952 г. на 4,36 дни през 1953 г. Отделно за министерствата и ведомствата, ускоряването се вижда от следната таблица:

Министерства и ведомства	Средно-годишни остатъци		Годишен оборот		Средна годишна обръщаемост		± увелич. или намаление на обръщаемостта в дни през годината
	1952	1953	1952	1953	1952	1953	
	в милиони	лева	в милиони	лева	и р л	и р л	
А. Различни сметки							
Възвращените предприятия	15	15	1.302	1.235	4,12	4,31	+ 0,22
Д С Д Р	15	11	1.030	1.033	3,35	3,34	- 0,71
за физкулт. и спорт	0,4	0,1	41	11	3,51	3,37	- 0,24
во на темната промишлен.	55	51	5.236	5.456	5,54	5,07	- 0,77
" " лекаря промишлен.	60	54	7.947	8.345	3,72	3,50	- 0,42
" " земеделското	17	18	701	736	3,73	3,34	- 0,43
" " електрификацията	16	17	1.715	2.218	3,36	2,76	- 0,60
" " вътрешните работи	11	7	134	251	23,55	19,54	- 19,51
" " външната търговия	21	20	11.366	4.336	0,32	1,4	+ 1,02
" " вътрешната търговия	53	49	4.827	3.979	4,74	3,02	- 1,12
" " доставките	147	159	14.246	17.032	4,53	3,30	- 1,42
" " транспорта	102	87	6.657	7.023	5,31	4,43	- 1,05
" " народн. здраве	5	3	339	340	5,32	3,19	- 2,14
" " народната отбрана	1	1	30	23	12,-	13,36	+ 4,36
" " просветата	0,2	0,2	21	11	3,13	3,0	+ 0,67
Народни съвети	51	52	2.351	2.355	7,31	6,31	- 1,47
Кооперации към НС	134	97	7.415	5.032	7,46	5,31	- 1,43
НС ТК	34	35	1.657	2.010	6,33	3,70	- 0,35
Разни ведомства	10	73	1.502	1.658	30,43	15,4	- 3,34
Помог. сметки на предпр.	13	10	342	196	23,31	13,37	- 3,34
Правление на горите	2	0,2	63	4	11,43	13,-	+ 0,37
Всичко:	553,6	511,5	62.316	63.935	4,33	4,33	- 0,32

Полученото ускорение през тази година от 0,35 дни дава икономия на средства, верооятна от оборота 115.000.000 лева.

През изтеклата година по разчетите са допуснати следни слабости като:

а/ Банковите книгове не винаги са осчетоводявани навреме постъпващите в специрани разчетни документи, с което се забавяли разчетите между предприятията;

б/ приобщани са от някои банки книгове разчетни документи с непълноценни реквизити, а в някои случаи и след баркодирите за представяне срокове;

в/ Издражание "визначени разчети" при контролното управление на банката продължи да се занимава главно с тактиката на визначените разчети. Силото на издражаване състоянието на разчетните сметки на предприятията и разчетните документи, за отстраняване нередностите, които създават финансови затруднения на предприятията;

г/ допуснато е кредитиране на предприятията със заемни срещу документи за стоки на път срещу нередовни разчетни документи, вследствие на което се е дължавало кредитиране;

д/ не са използвани в достатъчен размер сигналите, които се получават чрез просрочените разчетни документи и просрочени заеми, за да се насочва вниманието към предприятия, които са в лошо финансово и стопанско състояние. Банковите книгове не са излагали усилия за разкриване нередностите, които доведат до просрочие и не достатъчно са подпомагали банката предприятия за ликвидиране на нередностите в тяхната дейност.

Основна задача на банката през 1964 г. е да се ликвидират тези нередности.

VII. Иностранни разчети

През отчетната 1953 г. изпълнението на плана на общия платежен баланс е както следва:

Обявление	1952 г.		1953 г.					
	постъп- ления		Постъпления			Плащания		
	изпъл- нение	изпъл- нение	план	изпъл- нение	%	план	изпъл- нение	%
	в млн. лева		в млн. лева			в млн. лева		
Текущи операции	1201,1	1266,5	1654,7	1632,1	99	1773,7	1493,3	84
това число клирингови	1242,5	1239,6	1607,7	1667,1	99	1731,8	1455,2	84
стокони/виз.корект.пера	1159,1	1060,3	1511,0	1361,2	91	1500,0	1303,7	87
това число клирингови	1120,4	1043,1	1474,0	1348,0	91	1473,0	1277,3	87
нестокони	132,0	204,9	143,7	250,9	175	173,7	189,6	109
това число клирингови	132,1	196,5	133,7	239,0	179	153,8	177,9	112
Кредитни	-	148,1	-	-	-	100,0	165,5	166
това число клирингови	-	148,1	-	-	-	100,0	165,5	166
адво - пасивно	142,2	-	119,0	26,7	22	-	-	-
това число клирингови	145,2	-	124,1	33,7	27	-	-	-
	1433,3	1433,3	1773,7	1658,8		1773,7	1658,8	

И през отчетната 1953 г. иностранните разчети отбелязват увеличение в сравнение с предишната година. Това е резултат на разширения стокособмен, както с демократическите страни, така и с капиталистическите, благодарение на увеличените възможности на нашето народно стопанство.

Така, обемът на постъпленията от демократическите страни е увеличен на 125%, а от капиталистическите страни - на 141%, а плащанията - 115% към демократическите и 120% към капиталистическите страни.

Постъпленията от демократическите страни заемат 91%, а от капиталистическите - 9%.

Наред с увеличението на постъпленията и плащанията, трябва да се отбележи и по-доброто изпълнение на общия платежен баланс. Това се потвърждава от следното: при запланирано през 1952 г. насично салдо 123,1 млн. лева изпълнено е 142,2 млн. лева, а през 1953 г. при запланирано салдо 117,8 млн. лева е реализирано 20,7 млн. лева, което се дължи до известна степен на неизпълнението на плана за стоковите плащания.

Остатъците по клиринговите сметки с демократическите страни към 31 декември 1953 г., са били както следва:

Обяснения	1952 г.	1953 г.	+ увеличение - намаляване
	в хиляди лева		
В наша полза	78.608,4	33.312,3	- 45.296,1
В тяхна полза	191.035,8	191.303,1	+ 267,3
Общ остатък в тяхна полза	112.427,4	157.990,8	+ 45.563,4

Клиринговото задължение на Банката към демократическите страни през отчетната година се е увеличило с 45.511,4 хил. лева.

Докато през 1952 г. само клиринговите сметки със Съветския Съюз и Китай показваха остатък в тяхна полза към 31 декември 1952 г. в тяхна полза са и остатъците по сметките с Полша, Чехословакия и Унгария. В наша полза показват само клиринговите сметки с Д.Р.Германия, Румъния и Албания.

В плащанията с демократическите страни не са срещани затруднения, освен такива от чисто вътрешен характер.

Българските взаимно-търговски предприятия, поради неотпочиване на конкретните договори с контрагентите в СССР и народно-демократическите страни, възникване условията на тези договори, планирано е необходимата валута по плана на платежния баланс, да се осигури по разчетите им

сметки, поради отклонение на оборотни средства в предсрочен внос, залежали стоки и др., са платили глоби за просрочие в плащанията на ивчасови документи - 139.473 лева, от които 59.826 лева от Чехословакско творчество "Орбис" в София.

След м.май 1953 г. Банката не е допускала да се плащат глоби за просрочие по стокообмена с демократическите страни, понеже е отпуснала заеми на външотърговените предприятия, даже и когато същите предприятия са имали просрочие на заеми.

Към началото на 1953 г. нашата страна имаше сключени клирингови спогодби с капиталистическите страни: Австрия, Аржентина, Белгия, Западна Германия, Дания, Холандия, Финландия, Египет, Франция, Швеция и Швейцария.

През 1953 г. бяха подновени клиринговите спогодби с Австрия и Финландия. Сключена беше в началото на второто полугодие на м.г. клирингова спогодба с Италия, а в края на същата година и с Гърция.

Денонсирана беше от аржентинска страна спогодбата за стокообмен и плащания с Аржентина.

Остатъците по клиринговите сметки с капиталистическите страни към 31 декември 1953 г. са:

Обяснение	1952 г.	1953 г.	+ увеличение - намаление
	В ХИЛЯДИ ЛЕВА		
в наша полза	706,2	1.580,9	+ 874,7
в тяхна полза	42.410,6	40.760,9	- 1.649,7
Общ остатък в тяхна полза	41.704,4	39.180,0	- 2.524,4

Клиринговото задължение на Банката към капиталистическите страни в сравнение с 1952 г. е намалено с 2.524 хил.лв. Чувствително са намалени задълженията към: Швейцария с 2.072,0 хил.лева, Западна Германия с 2.469,4 хил.лева, Финландия с 992,0 хил.лева и др., а са се увеличили задълженията към Австрия с 1.672,4 хил.лева, Италия с 942,5 хил.лева и др.

Клиринговите сметки с м.г. страните

Клиринговите сметки с Египет, Швейцария, Франция и Швеция безекат сяда в полза на Н.Р. България, а всички останали в полза на съответните капиталистически страни.

По-голямо движение имаха клиринговите сметки в Австрия, Швейцария, Западна Германия и Белгия. Клиринговите сметки с останалите капиталистически страни отбелязваха много слабо движение по причина на това, че не са подновени след 1947 г. и не са сключени споразумения за нови контингентни листи.

Министерството на външната търговия не е обезпечило необходимото съответствие между внос и износ по клиринговите споразумения с повечето от капиталистическите страни, особено с Австрия, Белгия, Западна Германия и Франция, поради което систематически се срещат затруднения в плащанията с тези страни и превъзпаване установените от споразуменията плафони.

Нашата средна затруднение при извършване на преводи за заплати и външностни разходи на българските дипломатически и търговски представителства, вследствие неравномерния внос и износ и чувствителното превъзпаване на плафона по клиринговата споразумение с Австрия. В Турция и Египет, поради това, че нашата страна няма с тях сключени клирингови споразумения, във Франция по причина, че Министерството на външната търговия не всякога осигурява необходимата клирингова валута и в Италия, че до края на I-то полугодие на 1953 г. не беше сключена клирингова споразумение, Министерството на външната търговия извършва внос и износ с Италия на компенсационни и реципрочни начала, а сключената клирингова споразумение през II-то полугодие на 1953 г. не влиява плащанията за заплати и външностни разходи на дипломатическите и търговски представители.

Изпълнението на плана на платежния баланс в клирингова валута е както следва:

Обяснение	1952 г.		1953 г.					
	постъп- ления	плате- ния	Постъпления			Платения		
	изпъл- нение	изпъл- нение	план	изпъл- нение	%	план	изпъл- нение	%
			в хил. лев					
.....	43.551,2	45.600,7	47.034,6	45.014,7	96	41.903,2	36.055,9	81
Тяж:	33.576,4	37.299,7	37.000,0	33.147,8	90	27.000,9	26.367,5	98
Лек:	9.974,8	8.301,0	10.034,6	11.866,9	118	14.902,3	11.688,4	78
Активно:	-	2.950,5	-	-	-	5.131,4	5.950,8	136
.....	43.551,2	43.551,2	47.034,6	45.014,7		47.034,6	45.014,7	

Иностранните разходи в ивкларинтовата валута в сравнение с 1947 г. със значително намаляване в достъпните и плащанията. Това увеличаване на износването настъпва поради ивида дини.

Заставащото в ивкларинтовата валута в ивкларинтовата валута е дълготрайно, което при значително активна оцелване 1.111,1 млн. леза, разликата е активно saldo до 5.100,0 млн. леза.

Аварията на дините в ивкларинтовата валута бива продадена в 500 долара и ивкларинт. Това дините възможност дините да отиде ивкларинтовата валута за плащане във всички капиталистически страни.

През отчетната година, не искат на министерството на външните търговия, дините в ивкларинтовата валута чрез своите кореспондентни партньори в ивкларинтовата и ивкларинтовата валута за доставна на стоки от капиталистическите страни.

Изредени са били партньорите на 1.111,1 млн. леза, от които:

- в ивкларинтовата валута ..... 11.100.000 леза
- в ивкларинтовата валута .... 10.000.000 "

У този споразумение значително се били удовлетворени доставките на стоки за национални нужди.

Този партньор за 10.000.000 леза се отнасява, т.е. не се пообуми, всички единици на не били добре и обичайно или подработени.

От отарените партньори в размер на 10.000 и долара съгласно 11-то решение за дините разход, съвет от 11.111.1000 г. за пенсия на дините в Аргентина, в края на н.г. била изплатена 10.000,0 млн. леза и плащани до 10.111.1000 г. за пенсията 1.000,0 млн. леза.

Партньорите на пенсията и били изплатени още през 1948 г., дините ретротен и пенсията разход не ва за необходимост. Тези за освобождаване от пенсията,

ните с читаше, че няма опасност за предаването на гаранциите.

Тъй като Министерството на външната търговия, въпреки постоите задължение на набави в срок необходимата клирингова валута чрез износ на стоки, откритата от Банката по искане на Министерството на външната търговия гаранция за внос от Полша на сив износ за 3.000.000 бел. франка беше издължена с немскирлингова валута от 30.000 ш. долари, вместо да се изплати по клиринга с Полша.

През годината база за изчисление на курсовете служеше установено съотношение 100 рубли = 170 лева. Въз основа на съответните промени в курсовете на Госбанк през 1963 г. претърпя промени курса на швейцарския франк, който се променяше между 133,10 лева и 158,75 лева за 100 шв. франка.

С паричната реформа от 1 яни 1963 г. в Чехословакия, в резултат на която беше определено ново златно съдържание на чехословакията крона - 0,182486 гр. чисто злато, курсът на чехословакията крона е определен на 94,45 лева = 100 чех. крони.

През отчетната година не бяха извършени промени в курсовете, по които Банката купуваше чуждестранни банкноти. Преустановена бе покупката на чехословакии крони - банкноти.

През 1963 г. в много случаи външно-търговските предприятия са откривали кредитна за внос на стоки от капиталистическите страни без окончателно да са уговорили условията на сделките. Иследствие на това са изменили условията, продължавани сроковете или пълно и частично анулирани вече открити кредитни.

По износ за капиталистическите страни външно-търговските предприятия в някои случаи са представили по Банката нередовни документи, поради които е забавяло постъпването на вал. тата или или чуждестранните купувачи са изплатили нередовно и условията на сделките и са изплатили в някои полза национално и външно-търговската сума на доставките.

И в двата случая е замразявана валута, свързана с оборотни средства на външно-търговските предприятия, а плащането на валута за телеграми и др. такси за доставяване на сделките или признаване на отбливи от първоначално договорената сума на доставките, представлява реална загуба за народното стопанство във валута.

По откритите от Банката гаранции във връзка със стокосъбиране с чужбина, Министерството на външната търговия и външно-търговските предприятия са правили многократни напомнения на условията на сделките, поради това, че сделките не са били окончателно оформени.

Анулираните през 1953 г. пет гаранции на обща сума 26.236.000 лева са свързани с неоправдани разходи във валута за такси, комисиони и др.

Така е случая с незаключената от Банката гаранция на 10.VI.1952 г. по искане на Министерството на външната търговия за стокосва доставка от Франция в размер на 501.000.000 фр. франка. Историите на предварително условия на сделката предизвиква съответна промяна в текста на гаранцията, за което бяха отплатени 10 телеграми за Франция, а след това е анулирана на сделките, от които народното стопанство загуби 211.700 фр. франка.

Банката през 1953 г. в сравнение с 1952 г. подобрява извънредно контрола върху валутно-финансовата страна на сделките и нестокови плащания към чужбина.

Всичко разширява и задълбочава проучванията върху исканията за валута; анализираха се условията на акредитивите, като при неблагоприятни за страната условия се уведомяваха външно-търговските предприятия; поотблизо се наблюдаваха сроковете на отплатите акредитиви, като продължителността на последните е извършвано само с разрешение на Министерството на външната търговия; времето се пада с точни копие на документите по износните акредитиви, като изпращането на веродовани документи е ставало бързо веднъж при разрешението на Министерството на външната търговия; проверяваха се, допълваха и подобряваха с оглед валутно-финансовите интереси на страната, текстовете на пр. доставките условия на външно-

търговските предприятия и Министерството на външната търговия за откриване на всички гаранции към чужбина.

С оглед запазване валутните интереси в страната, подобрени бяха и валутните проучвания в чужбина.

Подобраха се месечните и тримесечни отчетания на плана на платежния баланс, като едновременно се сигнализираше за конюнктурни слабости по валутните операции.

Но въпреки отбелязаните подобрения съществуват и реди слабости.

Банката не извършва още пълно и задълбочен критичен анализ на платежния баланс по отделните му показатели и с това не са открити основните слабости от работата на външно-търговските предприятия, Министерството на външната търговия и останалите министерства и ведомства.

Работата по контролиране задграничните комисионни и други разходи е изоставена.

Необходимо е през 1954 г. Банката още повече да задълбочи и подобри анализа на плана на платежния баланс по отделните му показатели, да разшири валутните проучвания в чужбина, да постави тласък за контрола върху валутно-финансовата страна на валутните операции и да подпомогне външно-търговските предприятия, Министерството на външната търговия и останалите министерства и ведомства, които имат работи с валутни операции, да установят в работата си строга валутна дисциплина.

II. ОРГАНИЗАЦИОННО СЪСТОЯНИЕ НА БАНКАТА

1. Административно-управленчески разходи

Съдебните предмети и изразходваните суми за административно-управленчески разходи на Банката през изтекълата година се виждат от следната таблица:

Наименование на разхода	Одобен предет за 1953 година	Изразходвано	Икономии	
			в абсолютни числа	в %
<u>в хиляди лева</u>				
<u>§ 1 Залози</u>				
Списъчен състав	41.000	43.585	415	0,94
Неспящачен състав	388	331	107	27,58
<u>§ 2 Прибавки към залозите</u>				
	3.586	3.436	90	0,25
<u>§ 3 Канцеларски и стопански разходи</u>				
На централното управление	2.727	2.727	-	-
На клоновете	4.742	4.704	38	0,83
<u>§ 4 Конвояжарски и отпуски обичайни</u>				
На централното управление	471	388	89	19,93
На клоновете	1.122	901	225	20,20
<u>§ 6 Разходи за извозове и конференции по всички звена на персонала</u>				
	40	40	-	-
<u>§ 7 Разходи за книги за библиотеката</u>				
	40	40	-	-
<u>§ 11 Извънпланови капиталовложения</u>				
	127	136	1	1,27
<u>§ 13 Общомо и постоянен инвентар</u>				
	483	327	171	34,34
<u>§ 18 Други разходи</u>				
	313	231	82	2,05
Всичко	83.061	81.840	1.181	1,84

Икономията по § 1 "Заложити" произлиза от неизплатени заплати и отсъствувани по болест служители, които се покриват обезщетение за сметка на 0 осигуряване, от изплатена месална заплата /55% / на поземани на учебен сбор служители, от комисионни заплати на частичните и разпосвачните, въздестене проназначаването им и др.

Кредитите по § 3 "Намцеларски и отопленски разходи" са усвоени почти изцяло. Най-големите разходи пера по този параграф са: за намцелски, телеграфни и телефонни таби, намцеларски материали и формуляри, за отопление и др.

Икономията по § 4 "Командировки и служебни обиколки" се явява вследствие на това, че през 1-то тримесечие на изтеклата година отдел "Бюджет и имоти" при Централното управление на банката не спусна на икономите и редити в необходимите размери. Това имаше за последствие затрудняване работата на икономите и неизпълнение на някои от задачите им.

Икономията по § 13 "Облекло и постоещи инвентар" се дължи на обстоятелството, че не се даде облекло на милиционерите, които от 1 януари 1964 г. станаха въоръжена постоеща охрана в друга униформа.

Слабост в работата по отчитане административно-управленческите разходи през изтеклата година е, че от страна на отдел "Бюджет и имоти" при Централното управление не е упражнен ^{строг} контрол за целесъобразността на извършените разходи.

Контролът по спазване на бюджетните и материална дисциплина е упражняван редовно.

В. Материални плащания по глава

Изпълнението на плащания по глава при банката за изтеклата година се вижда от следната таблица:

За отчетната 1953 г.

Структурни подразделения	Баланс към 31.X.1952 г.	По данни към 31 декември 1953 г.		Баланс към 31.X.1953 г.	С / към началния брой на 31.X.1952 г.
		в общо-ватни числа	в опри-то общия брой		
Производни служители	454	400	7,5	452	99,56
Кредитно-технически служители	11	802	13,2	76	69,45
Счетоводно-спиритивни сл. - работни	3.033	3.054	30,2	3.034	99,70
Касови служители	302	300	3,6	301	99,67
Общ. служители	1.211	1.245	30,5	1.221	100,83
	6.709	6.093	100,0	6.046	89,97

Определеният по края брой на служителите при единит. е изпълнен почти 100%. Незаетите длъжности към 31.XII.1953 г. са само 0,07%.

От общият брой на служителите, жените съставляват 42% за 1953 г. и 30% за 1952 г. Най-голям част от тях са счетоводно-спиритивни служители, на второ място - чистачки и прислужници и обикновено незначителен брой заемат други длъжности.

Броят на началните служители към края на 1953 г. в сравнение с края на 1952 г. се е увеличила с 21%. Най-голямо е увеличението в броя на счетоводно-спиритивни работници със 17% и в броя на касовите служители - с 10%.

Едновременно, обемът на свършената работа, измерен по броя на извършените работи, се е увеличил от 13.813.045 за 1952 г. на 15.211.000 за 1953 г. или 10%.

Средната годишна производителност на един служител се е увеличила от 2.133 единици /по централните книги/ за 1952 г. на 2.357 единици за 1953 г. или с 10%. В отчетната изгода работност е по-голяма, като се има предвид, че

оперативните бригади често са работили с попълвен състав, поради отсъствията на възлези в отпуски по различни причини отужителни.

Обезотойността на една оперативна беловина се е намалила от 4,85 лева за 1952 г. на 3,33 лева за 1953 г., или с 30%.

Увеличената изговореност на отужителите се е отразила неблагоприятно върху навременното приключване на дневните операции и върху качествено оформяване и контролиране на обертите.

Основна слабост през отчетната година била невъпрекилия труд, който системно се допускаше в много от банковите клонове. Централното управление на банката не могло да се опречи с тази слабост.

Големият дял от счетоводно-оперативните и кредитно-планови работници са млади отужители с трудов стаж от по няколко години и с недостатъчна квалификация. Управлението на банката допуска съществена слабост през отчетната година, като не взе достатъчно мерки за повишаване квалификацията на този отужители.

В. Изменение на основните средства

Изменението на основните средства на банката се вижда от следната таблица:

Номер на ведомостта	№ 31 декември 1952 г.		№ 31 декември 1953 г.	
	брой	стойност в хиля. лв.	брой	стойност в хиля. лв.
125 "Земли"	276	11.253	192	10.145
126 "Страни"	293	122.036	237	115.721
а/ работни помещения	107	31.167	109	26.725
б/ жилищни къщи	40	3.923	39	2.392
в/ за други цели	146	26.940	109	16.614
127 "Стопански машини"	12.072	26.570	11.711	24.142
а/ пилонни машини	2.131	7.362	2.082	5.115
б/ счетоводни машини	424	1.725	395	1.670
в/ събирателни машини	335	1.576	329	1.470
г/ счетоводни машини	31	1.242	29	1.172
д/ друг инвентар	13.723	24.626	13.907	24.709

През отчетните години 3 км. провадки на светлинните народни съвети на депутати и трудещите се подвизават змота, които не се използват непосредствено за нуждите на общината.

З целите на общините при банката земи са вилчени нощете, на които е застроена банковите сграда, а в сградите - тези, които служат за работни помещения на клоновете, за складиране, нощети и други някои сграда.

Необходимо е да се отбележи, че 103 банкови клона и агенции са работили в собствени сгради, а останалите 99 са били разположени в наети сгради, при това някои от сградите не са подходящи за приемливо разположение на службите. Клоновете Стара Загора, Самоков, Пазов, Карпанли, Сливен, Варнаград и Симеоновски районен банков клон - София, са разположили службите си в по две сгради, което крайно много затруднява работата.

В неудобни и некачествени помещения са разположени службите на клоновете Бряново, Пловдив-2, Мена, Бялгосевски районен банков клон - София и др.

Обзорните и сметачни машини са недостатъчни за паричните нужди на банковите клонове и са доста изхабени, поради което се налага машинният парк да се попълва постепенно.

4. Изпълнение на плана за капиталовложенията и основните ремонти

Наименование	Заявено за 1953 г.		Изпълнение през 1953 г.		
	брой на обектите	стойност в хил. лв.	брой на обектите	стойност в хил. лв.	в %
Капиталовложения	7	331	7	253	76,77
Основни ремонти	27	262	27	192	73,29

От заявените 7 обекта по капиталовложенията през 1953 г. най-важни са изпълнени била:

1. Направа нова сграда за б. икономия клон гара Кокар ..... 534 хи. лева
2. Довършено сградата на ВИБ и ВИБ в Димитровград ..... 130 " "
3. За останалите 5 обекта бяха предвидени общо ..... 100 " "

Всички обекти са изпълнени с изключение на новата сграда на банковия клон на гара Кокар, която не бе довършена по вина на строителите.

От запланиваните 27 обекта по основните ремонти през отчетната година бяха изпълнени напълно 24 обекта, а три обекта - ремонта на сградата на Благоевския районен банков клон - София, на Бургаския банков клон и на вилите във Велинград бяха изпълнени само в много малка част. На това частично изпълнение и на изразходване на по-малки суми за някои от останалите запланивани ремонти се дължи изпълнението на плана за основните ремонти на 73,23%.

5. Счетоводно-оперативна работа в Банката

Съществен успех се отбелязва с окончателното внедряване и подобряване бригадното устройство на работата. Когато през 1952 г. бригадите не бяха изградени още при всички банкови клонове и в много случаи съществуваша само формално, през отчетната година бригадният начин на работа се внедри при всички клонове, с което се постигна значително уплътняване работното време на оперативните работници и по-добро организиране на вътрешния документооборот.

Затегна се по-нататък вътрешно-банковия контрол на операциите. В резултат, грешките в оперативната работа на банковите клонове се намалиха с тенденция да се ограничават и по-нататък.

Междуклоновите разчети за 1952 г. се извършиха напълно и се приключиха през н.май 1953 г., а за 1953 г. - през н.февруари т.г. За първи път от редица години извършването на междуклоновите разчети нека да се постигне в такъв кратък срок.

За подобряване работата на банковите служби значителен принос има създадената при Правителството на Банката комисия по рационализацията. Комисията съдействува за разгръщане творческите инициативи на служителите при банковите клонове.

През отчетната година при комисията са постъпили 136 предложения, от които 35 са приети и внедрени в работата на банковите клонове.

Проведена е редица мероприятия за проучване баланса на Банката от резултатна, ликвидационна и обзидателна гера. От Банката съвместно с Министерството на финансите са подработи и са приети от Министерския съвет И-118-то постановление от 13.X.1953 г. за заздравяване баланса на банката и И-30-то постановление от 16.I.1953 г. за проучване баланс на банката.

Въпреки постигнатите успехи и подобряване работата на Банката, през отчетната година са допуснати и слабости които се изразяват в следното:

Не е осигурено при някои банкови клонове редовно осчетоводяване на всички документи още в деня на постъпването им, което е било причина за забавяне на разчетите между предприятията.

Не са спазвани строго графичите за обслужване на клиентите и за вътрешния документооборот.

Допускано е неправилно изграждане на счетоводно-оперативни бригади и незаавещане личните сметки на клиентите едновременно с оформяването на операциите. Това е било сериозна пречка за постигане пълнен амур в работата и завършен контрол на операциите.

Съществена слабост в оперативната работа на клоновете през отчетната година е, че вътрешният банков контрол не може да се издигне на необходимата висота.

Не винаги са изпращани навреме извлеченията от сметките на предприятията, допускани са грешки в тях и най-вече не е следено за навременното им потвърждаване или ре-кламиране на разликите от титулярите на сметките.

Управление "Централно счетоводство" при Централното управление на Банката не осигури навъншно непосредствено

ръководство и контрол върху работата на банковите клонове и не ги оказва достатъчен помощ на място за отстраняване допуснатите слабости и подобряване на работата им.

За подобряване оперативната работа на банковите клонове е необходимо да се проведат следните мероприятия:

Да се подобри квалификацията на кредитно-плънсвите и счетоводните работници при банковите клонове, за да се повиши производителността на труда и се подобри качеството на работата им. За тази цел Централното управление на банката да проведе курсове за квалификация и преквалификация на оперативно-счетоводния и на контролно-ръководния персонал, както и да проведе изпити за кандидатите за заемане на оперативни и контролно-ръководни длъжности при Банката.

Да се подобри вътрешния график за документооборота при банковите клонове и осигуряване точното му спазване.

Да се обърне по-специално внимание за съгласуване графиките за регулиране на специалните вносни сметки с графиките за документооборота и за уредяване по график изплащането на заплатите.

Да се обобщат всички материали по тарифата на Банката в отделна брошура, като се дадат и допълнителни разяснения по приложението на същата.

Да се засили вътрешния банков контрол, като първо и най-важно условие за подобряване счетоводно-оперативната работа и намаляване на грешките.

Да се подобри оперативното ръководство и контрол на банковите клонове от страна на управлението на банката. От близо да се следи работата на клоновете, за да се открият навреме допущаните слабости и се вземат мерки за отстраняването им.

Управлението "централно счетоводство" да осъществи редовен вътрешен контрол в банковите клонове по работата на счетоводните кадри за поддържане график при спазване на счетоводните операции и за своевременно съставяване.

В. РЕВИЗИОННО-РЕДОВОСЛУЖБЕН КОНТРОЛ

Постигнатите през петтема месеца години успехи в работата на клоновете са до голяма степен резултат на съвместно подобрено работно ръководство на районския апарат.

Ревизиите на банковите клонове през 1955 г. бяха проведени на значително по-високо равнище, отколкото през 1954 г. Благодарение на това, ревизиите можаха да разкрият основните слабости в организацията и метода на работа на банковите клонове, да посочат причините за тях и да помогнат да се вземат навреме мерки за отстраняването им. В всякакви случаи, ревизиите дадоха възможност да се разкрият съществени слабости и нарушения на държавната дисциплина и в такива банки клонове, за които се смяташе, че работата им е в добър ред и че нередности при тях не се допускат.

Подобрената работа на районския апарат не само правилно съветва Централното управление на банката за състоянието на работата при банковите клонове, но допринася също много и за подобряване ръководството на клоновете по места. Ревизиите проверява не само как клоновете изпълняват правителствените разпоредения и инструкциите на централното управление на банката, но проверява доколко и ръководителите на клоновете умеят и могат да се справят с възложените им задачи. През посочване основните слабости в работата им, управителите на клоновете бяха подтикнати да направят критична проценка на работата си, да потърсят и сами правят си и да вземат здраво в ръцете си ръководството и контрола на работата в клоновете.

За подобряване резултата от ревизиите на банковите клонове особено много допринася възприетия метод за разглеждане ревизионните актове в Централното управление на банката и присъствието на извършил разглеждане ревизор и управител на ревизионния банков клон. За всички случаи ^{веднага} актовете се разглеждат след приземяване на ревизиите, като е създадена заповед за констатираните нередности със срокове за отстраняване на същите.

В работата на ревизорския апарат при Банката се държи стриктно за принцип на независимостта и работата на клоновете, ревизорите не трябва донасяха да крият работата си, като не посочват причините за слабостите и нарушенията и не предлагат конкретни мерки за тяхното отстраняване. В други случаи, ревизорите не трябва да разкриват всички слабости в работата на клоновете и не ги изнасяха, за да се вземат мерки за отстраняването им.

Отстраняването на тези слабости и разширяването обсега на документалните ревизии ще бъде задача на вътрешно-ведомствения контрол при Банката за 1954 г.

Като задача на Ревизионното управление стои, наред с разкриване слабостите, нередностите и нарушенията в банковите клонове, в отделни поверителни доклади да се изнесат постиженията, в резултат на които са създадени и какви конкретни организационни и други мероприятия е необходимо да се проведат в банковите клонове, за издигане работата им на по-голяма степен.

Заповедите във връзка с ревизиите на банковите клонове да съдържат конкретни мероприятия за ликвидиране на констатираните слабости.

Управителите на банковите клонове да търсят винаги помощта на партийните и професионални организации за пълно мобилизиране усилията на банковите служители в борбата против нередностите и нарушенията.

В. БАНКА И КАЛУДИ В БЪЛГАРИЯ

1. Кестров и платежите на Банката

Средствата на Банката са отразени на Баланса №. Техните движения и измененията се виждат от долната по-долу таблица:

1. Ресурси

Источници	С у м и в хиляди лева		В % от общата су- ма на пасива	
	Изв. 31.XII 1952 г.	Изв. 31.XII 1953 г.	Изв. 31.XII. 1952 г.	Изв. 31.XII. 1953 г.
	1. Собствени средства			
Копие на Банката	1.188.972	1.232.498	10,23%	10,31%
Банкови билети в обращение	187.579	180.814	0,11%	0,20%
Резултатни сметки	123.851	158.837	1,06%	1,33%
	2.221.542	2.370.249	19,40%	19,91%
2. Привлечени средства				
а/ Давания				
Разчетни сметки	1.006.779	1.047.844	8,00%	8,00%
Влогове на частни лица	4.915	95	0,04%	0,00%
Разчети с банкови учреждения	2.113.242	1.206.271	16,48%	10,13%
Текущи сметки на организации	119.066	258.042	1,05%	2,17%
Разчети по странични средства	18.020	32.898	0,16%	0,22%
	3.283.822	2.546.941	26,83%	21,30%
б/ Вземливания				
Общественни билети в обращение	111.600	96.856	0,90%	0,81%
Чужда валута и разчети по инострани операции	1.030.130	1.070.103	9,01%	9,00%
Акредитиви и други разчетни операции	26.561	26.566	0,25%	0,22%
Финансово-основния резултат	185.098	179.568	1,63%	1,50%
Разчети с държавния бюджет и бюджетни учреждения	1.377.604	3.080.606	11,17%	20,22%
Разни кредитори	306.290	236.131	2,87%	1,03%
Международни разчети	428.078	601.072	4,26%	5,05%
Сметки по капиталовложения на Банката	4.393	2.066	0,04%	0,02%
Ликвидационни вземки и сметки	109.723	4.401	0,96%	0,04%
Други пасива	2.411.408	1.057.016	21,99%	9,17%
	5.953.748	6.284.581	52,05%	58,71%
Всичко привлечени средства	9.210.200	9.531.422	80,58%	80,09%
Всичко 1 + 2 =	11.433.210	11.901.671	100,00%	100,00%

1. С ордените на 1.12.57 г., собствените средства на банката за 1.12.57 г. показват увеличаване от 24.707 хиляди лева или 10,7%.

Причината е главно резервния фонд и специалните фондове.

2. С ордените от 1.12.57 г. привлечените дивиденди средства на банката показват увеличаване със 712.000 хиляди лева или с 41,4%, което е резултат от намалението на свободните средства на българската инвестиционна банка и ликвидирани сметките на закрятите ведомствени каси.

В привлечените дивиденди средства на банката най-голям дял имат средствата на българската инвестиционна банка и държавна опастовна каса - 47,3%, на второ място идват свободните средства по разчетните сметки на предприятия - 31,1%.

3. Привлечените бездлъжни средства на 1.12.57 г. показват увеличаване в сравнение с 1.12.56 г. от 1.000.000 хиляди лева или 17,81%.

Увеличението е резултат на изменения в следните по-важни пера:

а/ увеличаване на разчетите с държавния бюджет и бюджетни учреждения с 2.400.000 хиляди лева, което е до отразяване при приключване бюджетната 1956 г. и от пряктерен резултат от паричната реформа - 1.000 г. на държавната опастовна каса по специална бездлъжна сметка на държавата;

б/ намаление на другите сметки, което се дължи на това, че в тях през 1.12.57 г. е бил включен резултата от паричната реформа при ликвидация опастовна каса, прекъсване връзката на специалната бездлъжна сметка на държавата.

Най-голям дял имат привлечените средства - 50,72% и на второ място собствените средства - 31,4%. С привлечените средства най-голямо е относителното тегло на средствата на държавния бюджет - 5,41% и свободните средства на българската инвестиционна банка и държавна опастовна каса - 11,1%.

Средствата имат разпоръка за собствените средства на банката и разчетните сметки на предприятия на държавния

Бюджет и КСН създават здрава основа за ресурсите на Банката и осигуряват успешно изпълнение на активните ѝ операции по кредитирането на народното стопанство.

При това, относителното тегло на привлечените беззаложни средства е повече от 2,5 пъти по-голямо от относителното тегло на привлечените заложни средства.

2. Пласмента на банката

П л а с м е н т и	С у м и в милиона левов		% от общата сума на актива	
	към 31.XII 1981 г.	към 31.XII. 1980 г.	към 31.XII. 1981 г.	към 31.XII. 1980 г.
а/ <u>Депозитни</u>				
Краткосрочни кредити	7.205.754	8.224.035	20,20%	74,13%
Просрочени вземания	770.100	886.577	0,70%	3,00%
Ликвид.земеи и сметки	1.004.702	1.218.213	2,25%	3,75%
Чужда валута и разчети по ино- страни операции	10.513	26.213	0,16%	0,22%
Разчети с банкови учреждения	13.580	-	0,34%	-
И-во на финансите по ИС-то по- становление на Министер. съвет	611.066	-	0,24%	-
Итого	9.710.171	10.502.021	24,21%	38,70%
б/ <u>Беззаложни</u>				
Разчети с И-во на финансите ...	31.371	61.507	0,21%	0,54%
Заложни средства	48.000	17.410	0,49%	0,10%
Заложени метали	178.700	176.004	1,35%	1,40%
Чужда валута и разчети по ино- страни операции	878.641	640.311	5,36%	3,43%
Разни дебитори	600.100	207.104	0,50%	1,50%
Участия	10.343	3.236	0,08%	0,03%
Конуши сметки на организации и други	0.010	74.641	0,00%	0,63%
Сметки на стопански предприятия на Банката	0	52	-	-
Основни средства	114.478	100.014	1,00%	0,90%
Сметки по капиталовложения на Банката	20.342	17.071	0,20%	0,17%
Ликвидационни земеи и сметки ..	74.451	000	0,20%	0,01%
Други активи	1.230	1.210	0,01%	0,01%
Итого	1.720.036	1.381.287	15,04%	11,30%
Итого	11.430.207	11.883.308	101,00%	100,00%

Общият дълг е илацирван и съставен за 1957 г. в средата е 14,1 г. в увеличението е 17,40% към края на с 4,00%.

Изпълнението в рамките на краткосрочните кредити, което е във връзка с общите разходи и дълговото обременяване и от кредитора на свързаните с него заими при предприемачи.

Данните пока да обикновения боят увеличаване на краткосрочните кредити не само поради увеличаване увеличаване на разходите от, но и по от съществува на държавния бюджет, но и от обезпечените средства в резултат на намалена на просрочените вземания, ликвидацията на вземанията и сметки и на редица безвлякани вземания.

Просрочените вземания са намалени в резултат на приноснието на 1-во-то постановление на Министерския съвет от 22.07.1957 г. и 2-во-то постановление от 2.11.1957 г. по силата на които бяха кредитирани свързаните с него лица.

От таблицата се вижда, че в илацирваните на данните най-голямо е увеличението тегло на краткосрочните кредити, 74,13%, на второ място са ликвидацията на вземанията и сметки - 5,73% и на трето място просрочените вземания - 5,00%.

Съотношението на илацирваните средства на задачите на илацирваните център на краткосрочните кредитирани. Делът на ликвидацията на вземанията и просрочените вземания, обаче, е значителен. Ликвидацията на вземанията, която трябва да се ликвидират, се увеличиха, поради оформяването и просрочените до 1957 г. вземания са просрочените организации със стокана и при разходите изкривено на сметка на 2-во-то постановление на Министерския съвет от 22.07.1957 г. Не се стигна до просрочените вземания, те намаляват значително намалено, за сметка на увеличаването на ликвидацията на вземанията. Намалението на ликвидацията и просрочените вземания е важна тенденция, която стои пред лицата.

Сравнението с 1956 г. стоканата на тегло на вземанията илацирваните са с увеличението от 14,70% до 17,70%, а това на безвляканието се е намалило от 13,94% до 11,80%. Това обстоятелство се е отразило благоприятно върху годиш-

ния резултат от дейността на Банката.

II. Загуби и печалби

Загубите и печалбите на Банката за отчетната година се виждат от следната таблица:

	С у м и в хиляди лева		% от сумата на загубите или печалбите	
	1951 31.XII. 1952 г.	1952 31.XII. 1953 г.	1951 31.XII. 1952 г.	1952 31.XII. 1953 г.
1. Загуби от:				
Административно-управленч. разходи	62,534	61,430	27,41%	26,77%
Изплащане на основните средства	4,356	4,145	1,80%	2,47%
Лихви по влогове	140,187	73,870	58,37%	44,13%
Лихви по разчетни и текущи сметки	22,781	30,276	9,42%	18,83%
Други разходи	4,230	651	1,75%	0,30%
Курсова разлика и др. дов. опер.	-	-	-	-
Суми за ликвидация в загуба	608	5,707	2,57%	3,30%
Разни	448	21	1,85%	0,01%
Всичко загуби	235,043	166,034	100,00%	100,00%
2. Печалби от:				
Лихви от ссими и деп. в банка	200,400	200,410	85,20%	84,73%
Други доходи	20,001	24,302	8,50%	14,57%
Курсова разлика и др. дов. опер.	17,001	1,241	7,30%	0,74%
Разни	27	37	0,11%	0,02%
Всичко печалби	244,629	250,290	100,00%	100,00%
3. Чиста печалба	109,586	84,257		

Чистата печалба за 1953 г. в сравнение с 1952 г. е увеличаване и 24,7% хиляди лева, или с 28,1%.

Забележително е съществено намаляване на загубите и печалбите за 1953 г. в сравнение с 1952 г. по отношение, както следва:

Административно-управленческите разходи са свързани още при създаването на банката, а освен това са свързани и с известни трудности.

Увеличението в две по-години като се знае през вна, но в административно-управленческите разходи за отчетната година са влиятелни в поженските разходи, които през 1933 г. биха отнесени на сметка "Други разходи".

Отношенията за изкабвяване на основните средства са намалени, поради предаване инвентарни предмети на държавните състез на каса и на народните съвети.

Намаляването на лихвите по влоговете се явява поради преизпълнение на всички сметки по ликвидируемата състоятелност и други влогови сметки на държавната състоятелна каса още в началото на отчетната година и от пооблекчаване предвидения от ДСМ остатък от преданките по паричната реформа 1932 г.

Лихвите по разчетни и текущи сметки са намалени влед- стващо намаляние на влиятелния процент по текущите сметки от 1,5% на 2% с 1933-то постановление на Министерския съвет от 24.XII.1932 г. считано от 1 януари 1933 г.

Намаляването на другите разходи се дължи на обстоятелство то, че през 1933 г. в тези разходи биха влиятелни поженски разходи в особено разходките по паричната реформа, които през отчетната година поженските разходи са влиятелни в административно-управлен- ческите разходи.

Увеличението по сумите за минаване в загуба се дължи на ликвидирани на редице несъбираски вземания във връзка с пречиства- не баланса на Банката, съгласно В-33-то постановление на Министер- ския съвет от 16 януари 1933 г.

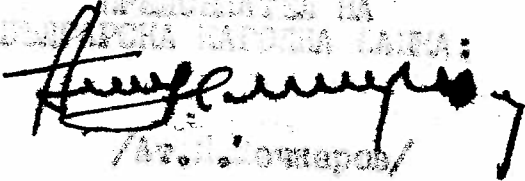
Приложение:

- 1 прикличителен баланс
- 1 ведомост за загубите и печалбите
- 1 реален баланс
- 1 списък на банковите клонове

София, 3 юни 1934 г.

В/Възложено в 6 екс.

- № 1 за др. председ. на ДС
- № 2 за др. председ. на ДС
- № 3 за др. председ. на финансите
- № 4 за др. председ. на ДС
- № 5 за др. председ. на ДС
- № 6 за П.в.информ.у-ние

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
 ДЪРЖАВНАТА КАСА:

 /А. Я. Јочеров/

Забелешка:

На екс. № 1, 3 и 5 - са приложени всички приложения;
 На екс. № 2, 4 и 6 - е приложен един списък на банковите клонове

ГОДИШНА РАВНОСМЕТКА

за загубите и печалбите на 31 декември 1953 година

ЗАГУБИ

ПЕЧАЛБИ

ОБЯСНЕНИЕ	Суми		Общи суми		ОБЯСНЕНИЕ	Суми		Общи суми	
	лева	ст.	лева	ст.		лева	ст.	лева	ст.
I. Адм. управленч. разходи:					I. Лихви от заеми и ценни книжа:				
1. Заплати и др. възнагр. (§ 1) . . .	43861935	49			Лихви от краткоср. заеми	125622371	05		
2. Прибавки към заплатата (§ 2) . . .	8442031	12			Лихви от просрочени заеми	25930123	13		
3. Беществ. разходи (§§ 3, 4, 6, 7, 11 и 13)	9262762	55			Лихви от съдебни заеми	3323203	14		
4. Разни (§ 18)	292684	35	613594	6401	Лихви от съкровищни бонове и ценни книжа	1393657	31		
II. Изхаб. на основ. средства					Лихви от иностранны кореспонденти	709649	44		
Върху стоп. инвентар	2302273	90			Лихви от разни	62.380592	29	290209601	30
Върху сградите	1842300	64	4144654	54	II. Други доходи				
III. Лихви по влогове:					Наеми от покрити имоти	595860	54		
Лихви по срочни влогове	396372				Наеми от непокрити имоти	4389	-		
Лихви по спестовни влогове	1148383				Комисиони от преводи	2464796	71		
Лихви на Държ. сп. каса	5541033	295			Комисиони от инкасо	51930	51		
Лихви на Б. инв. банка	1998287	470			Комисиони от акредитиви	387425	47		
Лихви по влог. от фондове и разни сред. със спец. предназначения	16761779		7557627	299	Комисиони от ценности	107441	27		
IV. Лихви по расчетни и текущи сметки					Комисиони от гаранции	171017	95		
Лихви по расчетни сметки	16326577	-			Комисиони от разни	191448	73		
Лихви по тек. с/ки на профсъюзи и общ. организации	116509833				Порто	1450076	09		
Лихви по тек. с/ки на ТКЗС	127708954				Разни доходи	5404396	25		
Лихви по тек. с/ки на частно-стоп. предприятие	5437399				Комисиони от чужди валути	23261544	52		
Лихви на разни	95167879		20275617	65	Събрани глоби за нарушаване правилата по документооборота	489680	39	34581709	41
V. Други разходи:					III. Курсова разлика и други от девизни операции:				
Комисионни на инстр. кореспонд.	3743				Разлика курса от камбио			1940834	34
Порто	11562614				IV. Разни:				
Разни извънбюджетни разходи	53487684				От разните				
			65054241		клонове:	144164957	91	144164957	91
VI. Курсова разлика и други от девизни операции:					Загуба от клоновете			3981380	83
Разлика курса от камбио									
VII. Суми за минаване в загуба:									
Несъбираеми вземания	421883674								
Други	148729032		5706877	06					
VIII. Разни:									
Печалбите от клоновете	147807977	56							
" " разни	1933660								
			147827814	16					
Печалба	158837291	03	158837291	03					
Всичко			474878533	85	Всичко			474878533	85

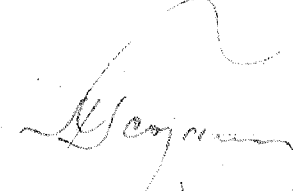
Гл. счетоводител:

Гл. счетоводител
Гл. счетоводител

БЪЛГАРСКА НАРОДНА БАНКА

Зав. сектор:
Управител

Реален баланс на Българска народна банка

А К Т И В

П А С И В

/в хиляди лева

	Към 31.XII 1952 г.	Към 31.XII 1953 г.		Към 31.XII 1952 г.	Към 31.XII 1953 г.
Зачети М-во на финансите	58.578	64.507	Фондове на Банката	1.169.972	1.230.41
Прични средства	48.689	17.410	Банк. билети в обращение	927.579	980.91
Зноц. метали	176.726	176.624	Съкров. билети и монети в обрац.	111.660	96.85
Чужда валута и разч. по иностр. операции	597.331	672.524	Чужда валута и разч. по иностр. операции	1.030.130	1.070.10
Отк. кредити	7.265.754	8.824.835	Разчетни с-ни	1.006.779	1.047.84
Отк. вземания	776.886	666.577	Влог. частни лица	4.915	9
Зач. с банк. учр.	10.560	-	Аиредит. и др.	28.561	26.58
Зани дебитори	605.156	227.184	Финанс. осн. рем.	185.098	179.68
Участия	10.343	3.236	Разчети с държ. бюдж. и бюдж. учреждения	1.277.804	3.680.60
Купени сметки организации	5.215	74.642	Разч. с банк. учр.	2.113.243	1.206.27
Сметки на стопански предприятия на Банката	6	52	Разни кредитори	306.290	236.18
Новни средства	114.478	106.614	Тек. с-ни на орг.	119.066	258.94
Сметки по капиталовлок. на Банката	26.349	19.971	Разч. по стр. сред.	18.920	33.68
Квизиционни суми и сметки	1.129.243	1.046.209	Междукл. разчети	488.078	601.07
Други активни сметки	612.896	1.286	С-ни по капиталовложения на Банката	4.993	2.068
			Липвид. заеми и сметки	109.723	4.401
			Резултатни с-ни печалба	123.991	158.837
			Др. пасивни с-ни	2.411.408	1.087.018
	11.438.210	11.901.671		11.438.210	11.901.671

Реалният баланс е получен, като перата по актива и пасива на brutния баланс на Банката са коригирани, както следва:

а/ спадната е сумата на получените преводи, тъй като остатъците по сметките за междуклоновите разчети не представляват реални активи и пасиви по общия баланс на Банката. В реалния баланс се включва само разликата между остатъка на теглените и получени преводи, която представлява източник на средства за Банката;

б/ спадната е сумата на необменените стари монети, която подлежи на прихващане от заплатената сума от Министерството на финансите за пуснати в обращение стари монети, когато ще се отчита резултата от обмяната;

в/ стойността на основните средства и малощенните и малотрайни предмети е намалена със сумата на изхабяването, за да се покажат същите по фактическата им стойност.

ВГ/Написани 3 екс.
към екс. № 1, 3 и 5

Гл. счетоводител:

С П И С Ъ К
НА БАНКОВИТЕ КЛОНОВО И АГЕНЦИИ

Г. Кюлово

1. Айтос	34. Яван Делиш	67. Нови пазар
2. Ардино	35. Янково	68. Омуртаг
3. Асензевград	36. Ятрополе	69. Орихово
4. Балчин	37. Златоград	70. Павликени
5. Белево - гара	38. Ивайловград	71. Пазарджик
6. Белеградчик	39. Копър-гара	72. Панагюрище
7. Берковица	40. Коперих	73. Петрич
8. Бялговград	41. Кихтиман	74. Пещера
9. Ботевград	42. Коварна	75. Пирдон
10. Брезник	43. Каранлън	76. Плевен
11. Брезово	44. Княжа	77. Пловдив 1
12. Бургас	45. Каларовград	78. Пловдив 2
13. Бяла	46. Костенец-гара	79. Поляновград
14. Бяла Слатина	47. Котел	80. Поморие
15. Белинград	48. Кричим-гара	81. Попово
16. Бидин	49. Крумовград	82. Преслав
17. Браца	50. Кубрат	83. Провадия
18. Бялчиджа	51. Кула	84. Първанов
19. Бялчиджарь	52. Кърджали	85. Радомир
20. Габрово	53. Кюстенджин	86. Радомир
21. Ген.Телево	54. Левски	87. Разград
22. Годеч	55. Левскиград	88. Разлог
23. Голямо Конаре	56. Ловеч	89. Русе
24. Горна Ориховица	57. Лом	90. Самоков
25. Гоце Делчев	58. Дупница	91. Санданови
26. Грудова	59. Малко Търново	92. Свиленград
27. Девин	60. Марица	93. Свищов
28. Димитровград	61. Мездра	94. Сего
29. Димитрово	62. Мехийновград	95. Сиврица
30. Дряново	63. Мичурин	96. Силитрие
31. Дулово	64. Момчилград	97. Блявен
32. Дъбголом	65. Никопоп	98. Славница
33. Елена	66. Нова Загора	99. Смяди

100. Сталински районен клон	София	115. Толбухин
101. Коларовски "	"	116. Воденоград
102. Димитровски "	"	117. Трън
103. Благоевски "	"	118. Трънско
104. Червенковски "	"	119. Трън
105. Кировски "	"	120. Трънско
106. Динвидяковски клон	"	121. Тутракан
107. Сталин		122. Търговище
108. Ст. Димитров		123. Търново
109. Стара Загора		124. Харманли
110. Стражица		125. Хасково
111. Страдуба		126. Червен бряг
112. Сухиндол		127. Ширпан
113. Тървел		128. Ямбол
114. Тетевен		

И. А Г Е Н Е Р И

1. Две могили, към клона Елена
2. Долни чифлик, към клона Сталин
3. Драгоман, към клона Синевница
4. Женен-гара, към клона Гадомир
5. Горна Бряховица, към клона Г. Ореховица
6. Гара Орещец, към клона Белоградчик
7. Костинброд, към клона София-1
8. Криводол, към клона Браца
9. Лясимец, към клона Свиленград
10. Роман-гара, към клона Мездра
11. Септември-гара, към клона Пазарджик
12. Стаханово-гара, към клона Марица
13. Твърдица, към клона Нова Загора
14. Томелково, към клона Димитрово
15. Устово, към клона Смолян
16. Хатрано, към клона Коларовград
17. Чепеларе, към клона Косовоград
18. Боланица, към клона Тетевен
19. Яворуда, към клона Радог

ЗАДЕРЖАТЕЛЕН ИНДИКС

Фонд № ..... опис № ..... а. е. № 51 съдържа 103
списък и списък (листове)
(листове)

номерирани листа.

С индекс са лист № .....

Неизползвани са лист № № .....

Особености .....

20 IV 1973 г.
(дата)

СЪСТАВИЛ: Коста Рад
(подпис)